

GLASILO OBČANOV

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA LITIJA

APRIL 1990, ŠT. 4

Čas je življenje

Ne vem zakaj, ampak težko sem se pripravil k temu pisanju. Preprosto, ni mi šlo. Tisoč izgovorov sem našel, da sem lahko odlašal. Najprej so me zmotili beli oblaki, ki so se tako nežno razgrnili čez nebo, zmamilo me je nežno zelenje macesnov, zadihana hoja po gozdu z mojim štirinogim prijateljem me je utrudila, da sem si rekel, saj je jutri še en dan.

Res težko bi si razložil to odlašanje. Ampak nekaj je že moralo biti na tem, da je bilo tako. Skušam biti tale uvodnik nekakšna inventura, ki sem jih že od nekdaj sovražil? Je temu kriv ta neprizanesljivi čas, ki ni po meri moji romantični duši?

Zdaj, ko to pišem, prihajajo k meni mnogi spomini. Prihajaš tudi ti, moj stari, izsušeni stric, ki kljub svojim osemdesetim letom še vedno nosiš listje na svojem hrbtu, potem pa ure in ure poseđaš pri svojih ljubljenih živalih in mi s tako milino v glasu praviš: Veš, kako rad jih gledam!

Vidim te, kmečka ženica, kako poskušaš s pletenjem, pa si opazila, da so prsti preokorni in boš letos morala odnehati.

In tebe vidim, moj mladostni prijatelj, ki si pred kratkim pokopal svojo mamo.

Mislím na vas in v tisti usodni čas, ko si, stric, v hlevu sprejemal prve partizane, v bližnjem gozdu pa skrival in hranil ranjence, pa nisi vedel ne za politiko ne za velike besede. Nate ženica, kako si klečala sklenjenih rok, ko so mimo križa gnali v smrt ljudi in si ti, prijatelj, nenadoma ostal brez očeta in stricev in tet.

Pa na vse grde besede se spomnim, toliko grdih besed je bilo izrečenih v teh dneh, ko bi mnogi radi obrnili vse na glavo, da nikdar več ne bi mogli sestaviti stvari, ki so že od nekdaj sodile skupaj.

Tudi tebe slišim, kako kričiš o svobodi, pa ne veš, kako so nekoč s

koši nosili v breg razsuto zemljo, kako so mrzli studenci razžirali premrle dlani in so po ozarrah jokali nezakonski otroci, ko so se matere pehale za kos kruha, za vsak grižljaj, ki so ga izpulili zemlji.

In o tebi, novopečeni politik, premišlujem, ko si vse gorje in nesrečo pripisal ljudem, ki so toliko stari kot ti in so za nekatere hude reči slišali in prebrali iz knjig, ne krivi ne dolžni, zdaj pa naj zaradi nekakšne kontinuitete, zakona vztrajnosti ali kaj ostanejo dežurni krivci za vse.

Slišal sem te, ko si se izgovarjal, da ti nisi za nič kriv, ne za težko gospodarsko situacijo ne za uničeno okolje, pa si najemal kot drugi drage kredite, ki jih danes plačuješ z drobižem, embalažo in drugo nerabnost pa odmetavaš kjerkoli se ti pač zdi.

Strinjam se, seveda se strinjam, da so večji in manjši krivci, zato pa ti nisi nobena izjema. Tudi o krivicah, ki jih je naš čas poln, me ni treba prepričevati. Še preveč sem občutljiv zanje, in bi bilo bolje, da bi jih odpravili včeraj kot danes. Na živce pa mi gre, če nekdo kriči s polnimi usti in kaže na drugega.

Zdaj mi je, kot da sem z ramen odložil težko breme. Izgovoril besede, ki so me težile že vse te dni. Da je bila moja hoja bolj sključena in korak težji.

S panojev frfotajo ostanki volilnih plakatov. Od vsakega je ostalo nekaj.

Kako simbolično zveni, ko mi iz vsega uspe prebrati stavek: ČAS JE ZA ŽIVLJENJE. Zveni kot upanje, prazna tolažba ali napoved nečesa novega? Pomeni to, da bomo drug drugemu želeli, kar privoščimo sebi, pomeni, da smo pripravljeni sprejeti sosedovo drugačnost in ob njej tvorno in strpno živeti? Kdo ve?

Bodimo drug drugemu predvsem ljudje!

Urednik

Prvomajsko srečanje na Sitarjencu

Občinski svet Litija vabi na prvomajsko srečanje na Sitarjencu. Srečanje se bo prišlo ob 10. uri, ko bo navzoče pozdravila predsednica občinskega sveta SSS Helena Hiršel. Temu bo sledil kulturni program in družabni del. Vabljeni!

VOLITVE '90

Za nami so volitve. Svobodne, demokratične, tajne. Na njih smo se odločali za ljudi, ki bodo v naslednjem mandatskem obdobju uresničevali naše želje, pobude in hotenja.

Smo se odločili prav? Smo zaupali pravim ljudem? Ljudem, ki bodo to znali in zmogli? Počakajmo. Najlepše nam bo to pokazal čas, ki je pravi razsodnik.

Želimo si le, da bi nam bilo življenje prizanesljivo in da bi v miru posejali zorane brazde. In da bi klasje pognalo visoko, visoko!

Ob 27. aprilu – dnevu ustanovitve OF slovenskega naroda in 1. maju – prazniku dela iskreno čestitamo vsem delovnim ljudem in občanom naše občine

Skupščina občine Litija

Izvršni svet

Občinski sindikalni svet

Čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo

POROČILO O DELU IZVRŠNEGA SVETA SKU

Izvršni svet je izvršilni organ občinske skupščine in je odgovoren za izvajanje sprejete politike, za stanje na vseh področjih družbenega življenja, za izvajanje zakonov, odlokov in drugih predpisov ter splošnih aktov občinske skupščine.

V preteklem letu je deloval v 11-članski sestavi. Člani Izvršnega sveta so spremljali stanje na posameznih področjih. 5 članov je opravljalo funkcijo neprofesionalno, 6 članov pa profesionalno.

Da bi izvršni svet uspešno uresničeval funkcijo in odgovornost za stanje v občini, je usmerjal in usklajeval aktivnosti med posameznimi upravnimi organi v občini, sodeloval z družbenopolitičnimi organizacijami in SIS ter drugimi samoupravnimi organizacijami in skupnostmi. Sodelovanje je potekalo predvsem na izmenjavi pobud, stališč in mnenj in s sodelovanjem predstavnikov vseh omenjenih organizacij in skupnosti v delovnih telesih izvršnega sveta, pa tudi z njihovimi sodelovanji v delovnih skupinah in komisijah, ki jih je imenoval za realizacijo posamezne naloge.

Izvršni svet Skupščine občine Litija je v letu 1989 uresničeval naloge, opredeljene v programu dela zborov občinske skupščine in programu svojega dela. Poleg programiranih nalog je obravnaval in predlagal zborom občinske skupščine še vrsto drugih zadev, ki jih je narekovala trenutna situacija.

Med pomembnejšimi zadevami, ki jih je v preteklem letu obravnaval s področja planiranja in gospodarjenja, je kratkoročni program aktivnosti za izvajanje družbenega plana občine Litija za obdobje 1986–1990. Delegatom občinske skupščine je predlagal v obravnavo informacije o gospodarjenju v OZD. Spremljal je reorganizacijo litijskega gospodarstva skozi prizmo sprejetega Zakona o podjetjih. Obravnaval je programe ukrepov za odpravo motenj v DO Transportne naprave Dole in Gostinskem podjetju Litija. Izpeljal je reorganizacijo KOP Komunale v javno podjetje. Z aktivnostjo Izvršnega sveta je v začetku maja pričelo obratovati novo podjetje Modna konfekcija Jev-

nica. Konec leta pa je tekel postopek za registracijo več zasebnih podjetij.

Izvršni svet je preko poročil spremljal in usmerjal delo samoupravnega sklada za gospodarski razvoj, sklada skupnih rezerv in SIS-a za pospeševanje proizvodnje hrane in osnovne preskrbe.

S področja kmetijstva je obravnaval in sprejel plan pomladanske in jesenske setve, kot tudi ukrepe za sanacijo škode na kmetijskih površinah in kulturah, povzročene v neurjih s točo.

Na področju urejanja prostora in varstva okolja je nadaljeval z reševanjem nalog na sprejetih osnovah dolgoročnega, srednjeročnega družbenega plana in programov skupščine in izvršnega sveta. Nadaljeval je z obnovo starega mestnega jedra. Obravnaval je informacijo o uresničevanju programa varovanja in izboljšanja okolja in skupščini predlagal ustrezne ukrepe. Nadaljeval je z aktivnostmi v zvezi z izgradnjo centralne čistilne naprave. Predlagal je spremembo zazidalnega načrta Litija – desni breg, tako da so bili dani pogoji za gradnjo večnamenske dvorane kot stanovanjsko poslovne objekta, kjer bodo med drugim prostori za novo pošto in s tem dani pogoji za razširitev telefonske centrale.

Zborom občinske skupščine je predlagal spremembo in dopolnitev dolgoročnega plana občine Litija do leta 2000. V planu je predvidenih 6 možnih lokacij za centralno odlagališče odpadkov, ki se strokovno obdelujejo. Dal je v javno razpravo ureditveni načrt Sitarjevec za potrebo obrtne cone v Litiji.

V lanskem letu se je z njegovo aktivnostjo nadaljevalo z modernizacijo cest. Tako je bilo asfaltiranih ca. 35 km, v celem mandatom

obdobju pa skupaj 80 km cest.

Na področju turizma se je na Zgornji Slivni pričelo s pripravljalnimi deli za izgradnjo športnega rekreacijskega centra. V pripravi pa je projekt poživitve turizma v občini kot profesionalizacija dela v Turističnem društvu Litija.

Tudi v lanskem letu je izvršni svet posvetil veliko pozornost dejavnosti in delu občanov, ki, organizirani v krajevnih skupnostih, skrbijo za urejanje svojega bivalnega prostora. Izvršni svet je sodeloval s krajevnimi skupnostmi in jim nudi strokovno pomoč. Poseben poudarek in pozornost je posvečal uresničevanju programov krajevnih samoprispevkov in urejanju vodooskrbe. V letu 1989 je sklenil sporazume z vsemi krajevnimi skupnostmi o varstvu, urejanju in vzdrževanju spominskih obeležij NOB.

Spremljal in usmerjal je delovanje družbenih dejavnosti. Med drugim je obravnaval več informacij s področja zdravstva in izobraževanja. Skupščini je predlagal smernice za financiranje vzgoje in izobraževanja, vključno s smernicami za razvoj odnovega šolstva v občini Litija. Tekoče je us-

klajeval skupno porabo SIS družbenih dejavnosti. Na koncu leta je predlagal zborom občinske skupščine Odlok o stopnjah prispevkov za skupne družbene potrebe na področju družbenih dejavnosti in gospodarske infrastrukture, ki se zagotavljajo na ravni občine Litija v letu 1990, v katerem je predvidel sredstva za izgradnjo in vzdrževanje telesnokulturnih, kulturnih in šolskih objektov. To je še posebno pomembno za dograditev šole na Dolah, kot šolske telovadnice v okviru večnamenske dvorane v Litiji. Kljub vsem težavam in omejitveni zakonodaji je zagotovil sredstva za nemoteno izvajanje zakonsko določenih programov.

Izvršni svet je obravnaval več informacij s področja kadrovske dejavnosti. Naloge s področja LO in DS je opravljal v skladu s pooblastili Zveznega zakona o splošni ljudski obrambi ter republiškega Zakona o SLO in DS.

Tudi v letu 1989 je bila posebna skrb namenjena nalogam na področju varovanja naravne in kulturne dediščine.

V okviru sprejetega programa za racionalizacijo in večjo učinkovitost upravnih organov je nadaljeval z uvažanjem računalniške opreme. Izboljšala se je izobrazbena struktura delavcev v občinski upravi. Konec leta je bil sprejet Odlok o prevzemu nalog SIS in priključitvi strokovnih služb SIS k občinskim upravnim organom. Po sprejetju spremembe Zakona o sistemu državne

PŠČINE OBČINE LITIJA V PRETEKLEM LETU

uprave bo potrebno nadaljevati z reorganizacijo uprave, da bo le-ta bolj učinkovita in da bo dejansko servis občanov.

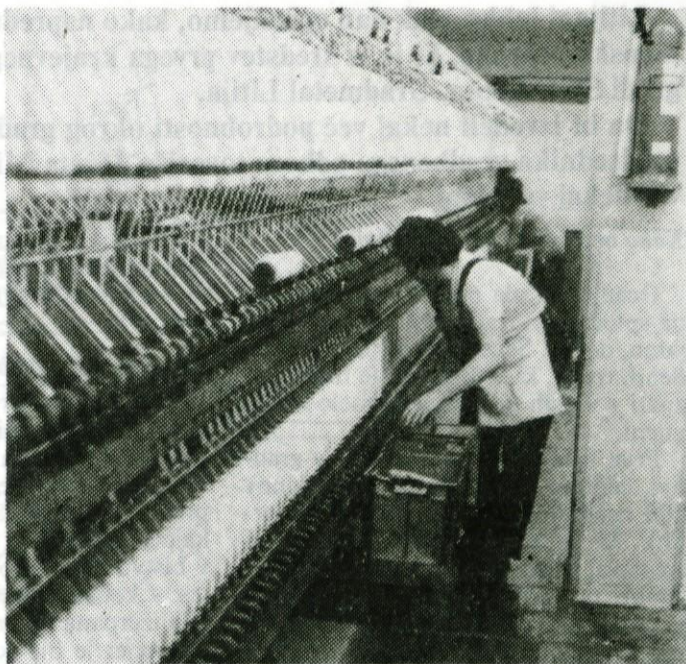
S prerazporeditvijo delavcev v javno podjetje, ustanovitvijo ekspoziture stanovanjsko-komunalne banke v Litiji bo izvršni svet v letu 1990 učinkovito rešil probleme presežka delovne sile v upravi.

V preteklem letu je izvršni svet posvetil še posebno pozornost številnim delegatskim pobudam in vprašanjem. Večkrat je posredoval razne pobude pristojnim republiškim institucijam za spremembo obstoječih predpisov. Največ zahtev je bilo posredovanih v zvezi z razbremenjevanjem gospodar-

stva. Sprejeti sta bili naši pobudi, da se problem zdravstva reši sistemsko, enotno za vso republiko in da naj bo izvršni svet dejansko pristojen, ne pa le odgovoren za stanje na vseh področjih življenja in dela v občini.

Posebno obliko sodelovanja, predvsem pri reševanju skupnih nalog, je treba omeniti z občino Ljubljana Moste-Polje, s katero imamo podpisan dogovor o sodelovanju pri uresničevanju planskih nalog v obdobju 1986–1990. Z ostalimi soslednjimi in drugimi občinami smo reševali skupne probleme v sodelovanju s predsedstvom skupščine občine Litija.

Borut Mihelič,
predsednik IS SO Litija

Ostanite in postanite naš član

Svobodni Sindikati Slovenije

Uveljavljanje tržnega gospodarstva, uvrstitev sindikalnih svoboščin v slovensko ustavo in v zakon o delovnih razmerjih je v slovensko družbo vneslo tudi bistveno drugačno vlogo in delo sindikatov, pa tudi pluralizem v sindikalnem gibanju.

Dosedanja Zveza sindikatov Slovenije je po prenovitveni poti stopala že zadnji dve leti, predvsem s samostojnim uveljavljanjem zahtev delavcev in pri tem poleg trdih preizkušenj dosegala tudi vidne uspehe. Statutarno opredeljen in programsko podprt preobrat pa je zastavila v preteklem kongresu 6. in 7. aprila letos, ko se je tudi formalno preimenovala v Svobodne Sindikate Slovenije.

V imenu izpostavljena »sindikalna svoboda« pomeni svobodno včlanjevanje in izstopanje in svobodno organiziranje v Zvezi Svobodnih sindikatov Slovenije. Vanjo se prostovoljno združujejo sindikati dejavnosti in druge oblike sindikalne organiziranosti, pogoj je le, da sprejemajo programske listine in temeljne statutarne opredelitve pravic, obveznosti in odgovornosti. Pomeni pa tudi svobodne oblike delovanja in sindikalnega boja za uveljavljanje delavskih pravic in zahtev.

Programski cilji in temeljne naloge Svobodnih sindikatov Slovenije vsebujejo visoko postavljene cilje, ki bod zahtevali zavzeto delo in veliko naporov vseh, ki naj bi skr-

beli za njihovo uresničevanje. »Družba mora dati delavcem delo in s tem socialno varnost, delavec mora dobiti primerno plačo in imeti sindikat, ki ga bo zavaroval,« je izjavil Miha Ravnik ob izvolitvi za prvega predsednika Zveze Svobodnih sindikatov Slovenije.

Prvi kongres Zveze Svobodnih sindikatov Slovenije pa je sprejel tudi poseben sklep, da sindikati dejavnosti vsem dosedanjim članom ZSS in drugim zaposlenim takoj ponudijo pristopne izjave za prostovoljno vključitev v stanovski sindikat dejavnosti in s tem v Zvezo Svobodnih sindikatov Slovenije. Vse postopke v zvezi z včlanjevanjem bodo v podjetju oz. organizaciji izvajali sindikalni zaupniki. Občinski svet pa bo imel vpisno mesto za včlanjevanje v sindikat med delavci samostojnih poklicev (kdor se je že včlanil na podlagi obstoječe podpisane pristopne izjave, bo prejel člansko izkaznico), nezaposleni in upokojenci, kjer se zainteresirani lahko včlanijo in dobijo vse potrebne informacije.

Na podlagi podpisanih pristopnih izjav bodo izdelane članske izkaznice, s katerimi bodo člani uveljavili svoje pravice in ugodnosti.

Vabimo vas, da postanete člani trdne, močne in svobodne organizacije Svobodnih Sindikatov Slovenije!

Martina Kralj

Večnamenska dvorana kmalu pod streho

Litijani lahko vsak dan opazujemo, kako napreduje gradnja večnamenske dvorane, ki jo iz sredstev prvega krajevnega samoprispevka gradi SGP Beton, Gradmetal Litija.

Da bi izvedeli nekaj več podrobnosti okrog gradnje, smo obiskali predsednika gradbenega odbora tovariša Jožeta Mirtiča in mu zastavili nekaj vprašanj.

Kako ocenjujete potek gradnje?

Ocenjujem, da poteka gradnja glede na splošni položaj, v katerem se nahajamo, dobro. Seveda ne čisto v predvidenih rokih, ki so bili – to je treba priznati – včasih tudi preveč smelo zastavljeni.

Prva faza, ki smo jo oddali v gradnjo, cenimo na vrednosti 6 milijonov 200 tisoč din (govorim v novih dinarjih). Za to so bila zbrana potrebna sredstva. Nekatere težave so nastale pri strehi, pri sami izvedbi, vendar smo vztrajali na rešitvah, ki jih predvideva projekt.

Ocenjujem, da je izvajanje del na pričakovani kvalitetni ravni, za kar skrbi tudi pooblaščen nadzorni organ in tudi člani gradbenega odbora.

Upam, da bo streha postavljena še v tem mesecu, saj so postavljeni vsi elementi in ne bi smelo biti nobenih zadržkov.

Kako pa poteka zbiranje sredstev?

Po zaključku prvega dela gradnje seveda takoj nastopi vprašanje nadaljnje izgradnje in s tem povezanih sredstev. Gradbeni odbor je preko KS Litija zaprosil SO Litija, da se zagotovijo manjkajoča sredstva iz prispevnih stopenj – v bistvu gre za notranjo prerazporeditev – kajti sredstva samoprispevka so bila izčrpana z izgradnjo prve faze.

Sprejet je bil odlok o povečanju te stopnje za 0,2 %, za kar smo že ugotovili, da ne bo zadoščalo, da bi lahko gradnjo nadaljevali. Menili smo, da je treba stopnjo še povečati. Na zadnji

skupščini je bila povečana na 0,71. Tako pridobljena sredstva nam bodo omogočila, da bomo oddali dela do dokončne izgradnje.

Z Gradmetalom so že sklenjene pogodbe za nova dela v višini 2 milijona 100 tisoč dinarjev, za kar nam je izvajalec odobril tudi kredit. Tudi ta dela se že izvajajo.

Objavili smo tudi že razpis za dobavo športne opreme v dvorani, gre za nepremično opremo. Prijavilo se je pet ponudnikov. Izbrali smo Slovenijales. Vrednost te opreme je ocenjena na 1 milijon 888 tisoč dinarjev.

Vprašanje se ponuja kar samo, kakšne pa so možnosti za dokončanje teh del?

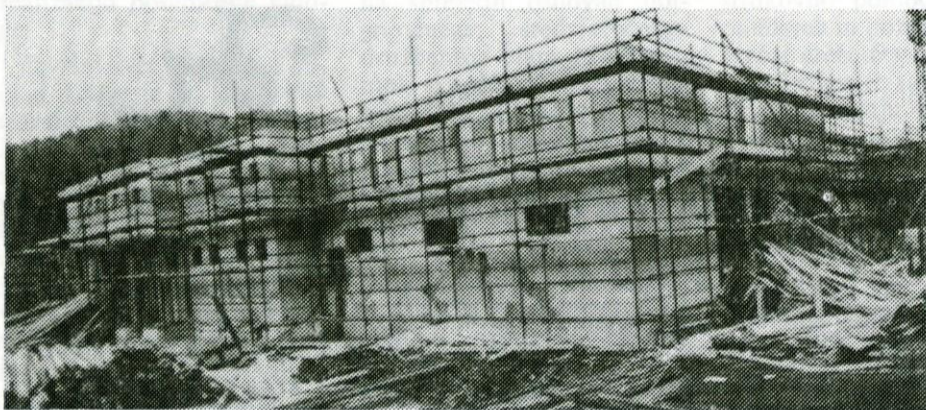
Glede na osnovni projekt in vrednost že izvedenih del računamo (sistem indeksacije stroškov) ocenjujemo, da je za dokončanje potrebnih še ca. 8 do 10 milijonov konvertibilnih dinarjev. Treba bo najeti dolgoročne bančne kredite, ki se bodo odplačevali iz sredstev povečanih prispevnih stopenj, koristiti kredite izvajalca, prav gotovo pa ne gre zanemariti tudi pomoči našega združenega dela (Kovina).

Kako pa je s pobudo izvršnega sveta SO Litija, da se proučijo v okviru te gradnje tudi možnosti reševanja pereče prostorske problematike litijske matične knjižnice? S tem bi pridobili tudi del sredstev za kasnejše vzdrževanje, mar ne?

Te možnosti seveda obstojijo. Mi jih bomo natančno preučili, kajti prostori v večnamenski dvorani morajo biti resnično izkoriščeni. Lahko da se bodo našli prostori tudi za glasbeno šolo.

Pogovor zapisal: J.S.

Foto: M. Šušteršič

Agromelioracije kmetijskih zemljišč v litijski občini od 1986. do 1990. leta

V litijski občini smo v letih 1986–1990 začeli bolj intenzivno urejati kmetijska zemljišča v hribovitem in goratem območju.

Agromelioracije smo v tem obdobju izvajali na ožjem in širšem območju vasi Velika Goba, Prelesje, Gradišče in Dobovica (Kmetijska zadruga Gabrovka-Dole) in na območju vasi Velika Štanga, Podšentjur, Klenik, Leše, Golišče, Kresniški Vrh, Jevnica, Široka Set, Reka Gozd in Razbure (Kmetijska zadruga Litija) in so zajemale založno gnojenje, apnenje, planiranje manjših depresij oz. valovitega terena, krčitev drevne in grmovne zarasti, izkop skalnih osamelcev na travnikih in njivah ter urejanje vodnega režima v tleh na manjših parcelah.

Za naštetih dela je Zveza vodnih skupnosti Slovenije da-

jala nepovratna finančna sredstva, in sicer leta 1986 v višini 80 % od predračunske vrednosti, v letu 1987 in naprej pa v višini 90 % od predračunske vrednosti.

Na ta način je zemljišča urejalo 57 kmetov na območju KZ Gabrovka-Dole in 112 kmetov na območju KZ Litija, ki so za intenzivno kmetijsko proizvodnjo usposobili 324 ha (Gabrovka-Dole) in 746 ha (Litija) ali skupaj 1070 ha kmetijskih zemljišč.

Do sedaj je bil odziv kmetov velik, saj so tako urejena zemljišča optimalno izkoriščena in prinašajo večji dohodek, kar vpliva tudi na to, da zaradi boljših pogojev kmetje ne prepuščajo kmetijskih površin zaraščanju. To posredno vpliva tudi na ohranjanje predvsem hribovskih kmetij. Poleg tega pa navedeni posegi v zemljišča nimajo škodljivih vplivov na okolje.

Kabelska in satelitska televizija

Najbrž se mnogi sprašujete, kaj sta kabelska TV (CATV) in satelitska (SATV) in kako priti do dodatnih programov. V tem članku bom poskušal na čim bolj razumljiv način razložiti pojma CATV in SATV.

Dosedanji prenos TV in RA signalov

Studio posreduje prek svojih zvez signale do oddajnikov (Krvavec, Kum...), ti jih ojačajo in prek svojih anten oddajo v eter. Ker veliko naročnikov ne more direktno sprejemati signalov prek oddajnikov so potrebni še pretvorniki.

Še vedno pa so področja, kjer ni mogoč kakoviten sprejem TV in RA signalov (področja senc).

Problem takšnega načina prenosa so tudi odboji od hribov. Odbiti val povzroči na ekranu dvojno in tudi večkratne slike. Odbiti val pa je lahko tudi dobrodošel, saj lahko pokrije področje, na katerem ni direktnega vala (ne vidimo oddajnika oz. pretvornika).

V svetu, pa tudi pri nas, se uvajata nova medija za prenose signalov, to sta kabelska televizija (CATV) in satelitska televizija (SATV).

Pod pojmom CATV razumemo prenos TV signalov s pomočjo kabelskega omrežja

CATV omrežje je sestavljeno iz naslednjih elementov:

- Glavna sprejemna postaja (GSP). To je mesto, kjer so postavljene antene za sprejem TV in RA signalov prek obstoječih oddajnikov in pretvornikov. Na tem mestu so tudi antene in aparature za sprejem TV signalov prek satelitov. Poleg tega je lahko na tem mestu še studio za posredovanje lokalnih informacij. Vsi ti signali gredo iz GSP skozi ojačevalnike v kabelsko omrežje, na katerega so priključeni porabniki.

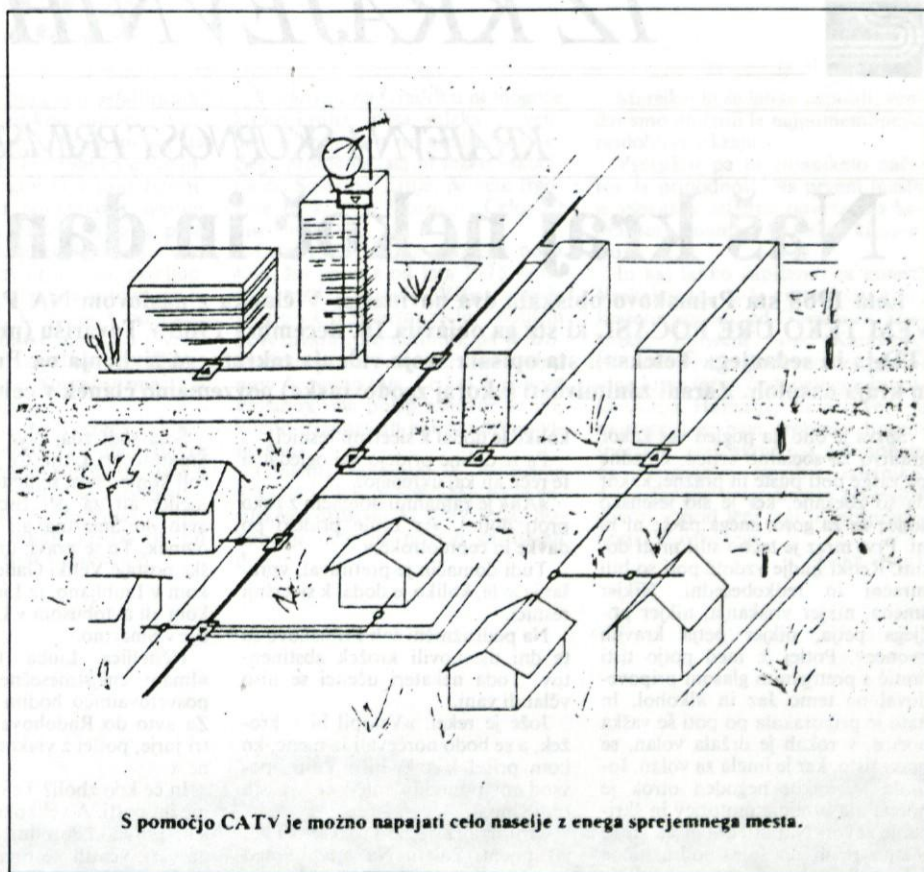
- Kabelsko omrežje:
 - glavne linije
 - stranske linije
 - distribucijske linije.

V teh linijah so delilniki, ojačevalniki, napajalniki (glej sliko).

S pomočjo CATV je možno napajati celo naselje z enega sprejemnega mesta.

CATV ima v primerjavi z dosedanjim prenosom TV in RA signalov naslednje prednosti:

- Naročnik ne potrebuje lastnega antenskega sistema (antene, ojačeval-

niki, kretnice...). S tem odpadejo skrb in stroški vzdrževanja, potreben je le priključek na kabelsko omrežje.

- Vsi naročniki dobijo kakoviten signal, torej je s tem rešen problem sence, odbitih valov in raznih motenj.

- S tem, ko odpadejo individualne sprejemne antene, je lepši videz naselja.

- Prenos večjega števila TV in RA programov je gospodaren.

- Zelo gospodaren je tudi prenos satelitskih programov, ker je za vse naročnike, ki so priključeni na kabelsko omrežje, potreben samo en SATV sprejemnik.

- Kabelsko omrežje je možno koristiti za prenos internih informacij (lokalna televizija in radio).

- Kabelsko omrežje je cenejše od ostalih medijev predvsem v urbanistično urejenih naseljih, kjer se kabli položijo v obstoječe kanale (PTT).

Pod pojmom SATV razumemo prenos TV signalov preko satelitov

Satelit ima enako vlogo kot pretvornik, saj sprejema signale od neke postaje na zemlji, jih pretvori na ustrezno frekvenco, ojača in proti zemlji odda. S tem, ko je pretvornik na satelitu, je za-

gotovljen kakoviten sprejem TV in RA po celotnem območju, na katerega so usmerjene oddajne antene. To pomeni, da zemeljski oddajniki in pretvorniki niso več potrebni. Ker so sateliti oddaljeni od zemlje 36000 km, je moč signalov mnajhna. Za sprejem tako šibkih signalov je potreben poseben sprejemnik, ki je sestavljen iz dveh enot:

- zunanja enota je frekvenčni pretvornik in ojačevalnik;
- notranja enota je s koaksialnim kablom povezana z zunanjo enoto.

Ta enota signale okrepi in preoblikuje tako, da jih lahko sprejmemo z običajnim TV sprejemnikom. Ker je tak sprejemnik tehnično precej zahteven, je tudi cena temu primerna.

Do dodatnih programov lahko pridemo na dva načina:

- nakup individualnega SATV sprejemnika;
- izgradnja CATV in nakup skupinskega SATV sprejemnika.

S stališča naročnikov je postavitve CATV ugodnejša od nakupa individualnega SATV sprejemnika, saj je izgradnja CATV približno petkrat cenejša od nakupa individualnega SATV sprejemnika in antenskega sistema za sprejem zemeljskih TV signalov.

Borut Drnovšek
Cesta 20. julija 8

KRAJEVNA SKUPNOST PRIMSKOVO

Naš kraj nekoč in danes

Leta 1968 sta Primskovo obiskala dva novinarja. V članku z naslovom **NA PRIMSKOVEM TEKU URE POČASI**, ki sta ga objavila 10. decembra 1968 v **Tovarišu** (predhodniku **ITD**-ja in sedanjega **Teleksa**), sta opisala svoja videnja takratnega življenja na Primskem in kraja nasploh. Zaradi zanimivosti (skoraj zgodovinske) povzemamo članek v celoti.

Sprva je bilo na pogled vse kakor gradivo za socialno črtico. Gozdne pa vaške poti puste in prazne, kakor da so zbegane, ker je šlo jesensko sonce že za goro, snega pa še ni in ni. Prvi mrz je tečno silil proti dolini. Redki ljudje vzdolž poti so bili mračni in redkobesedni. Nikjer smeja, nikjer vriskanja, nikjer ptičjega petja, nikjer petja kravjih zvoncev. Potlej je med potjo tisti fantič s pretrganim glasom pripovedoval na temo Jaz in alkohol. In nato je prikorakala po poti še vaška norica, v rokah je držala volan, se pravi tisto, kar je imela za volan, šofirala je, kakor negoden otrok je oponašala brnenje motorjev in škripanje zavor. Naposled – in na srečo – smo prišli do šole, podružnične šole na Primskem, 18 km od Litije in uro hoda do Velikega Gabra, postaje ob dolenski železnici.

Med potjo smo srečali otroka. Beseda je dala besedo in povedal je: »Tonček« – ime je spremenjeno – »tisti, ki ponavlja prvi razred, je v jarku tako pijan ležal, da ni mogel vstati.« S Tončkom je pogovor potekal takole: »Si pil žganje?« – »Sem.« – »Koliko si ga pa spil, poln kozarec?« – »Ne.« »Koliko pa?« – »Majčkeno manj.«

Srečali smo drugega šolarja, ki pa je govoril drugače. Mogoče po pravici, mogoče tudi ne. Nekaterim odrasli zabičajo, kako je treba govoriti z zvedavimi tujci iz doline. »Ali kdaj piješ žganje?« – »Ne.« – »Vino?« – »Ne.« – »Kaj pa?« – »Vodo.«

Znanec, ki precej pozna te kraje, daleč od Litije in daleč od Trebnjega na dolenski strani, je zatrjeval: »Pijejo tako rekoč vsi. Nekateri starši teh otrok so alkoholiki. Rekel bi: ženske pijejo bolj kot moški. Veste, tod je šmarnica doma.«

Mogoče je znanec pretiraval. Zelo verjetno, da je. Vprašanje je samo,

koliko je dodal k siceršnji resnici.

Pa iz doline pridejo kaj ogledat si te reči, ali kaj ukrenejo?

»Ah« je zamahnil domačin z roko proti dolini, »iz Litije pridejo po davke in cepit otroke.«

Tudi domačin je pretiraval, vprašanje je le, koliko je dodal k siceršnji resnici.

Na podružnični šoli Primskovo so te dni ustanovili krožek abstinencov. Toda nekateri učenci se niso včlanili vanj.

Jože je rekel: »Vstopil bi v krožek, a se bodo norčevali iz mene, ko bom prišel k kaki hiši. Veste, povsod mi ponudijo tolčenec, včasih tudi vino.«

Ciril najbrž ne bo krožkar: »Tudi jaz pijem. Poleti. Na njivi. Poleti sem žejen, na njivo pa ne prinesejo drugega kot tolčenec.«

Učiteljica Silva Uršičeva z možem Edijem, ki je šolski upravitelj in učiteljica Ljuba Oven so učiteljski zbor te šole, ki ima vseh osem razredov.

Učencev je 66. Zgodovina te šole sega v leto 1864, ko je začel poučevati župnik. Potlej je za nekaj časa vskočil organist. Pouk je trajal od pomladi do binkošti, od rane do pozne jeseni: pozimi so tulili volkovi, bile so počitnice. Leta 1911 so dobili enorazrednico. Znana je tudi prva plača: župnik Janez Golob je od države dobival po 200 kron letno. Pouk je bil v raznih hišah. Leta 1930 je šola postala dvorazredna. V šolski kroniki so zapiski: »Ves okoliš je zelo reven« in opaziti je bilo »pogosto menjavanje učiteljstva.«

In še ... znanostnih mož oz. žena, ki bi obiskovali šolo, ni bilo. »Drugače rečeno: ti kraji niso dali ne slavnega moža ne žene, večina ljudi se je tod rodila, hodila v šolo, kolikor je hodila in ostala na svoji zemlji, kakršna je že ta zemlja bila: mati in mačeha obenem.

Šola sodi zdaj pod matično šolo Šmartno pri Litiji. Če je na matični šoli konferenca, se učitelji lahko odločijo: ali za pet tisočakov najeti avto do Šmartna ali pa napraviti ovinek. To se pravi: uro do železniške postaje Veliki Gaber, nato z vlakom v Ljubljano, iz Ljubljane z vlakom ali avtobusom v Litijo in iz Litije v Šmartno.

Učiteljica Ljuba Oven pravi: »Imam enajstmesečnega sina. Na posvetovalnico hodim v Ljubljano. Za avto do Radohove vasi plačam tri jurje, potlej z vlakom do Ljubljane.«

In če kdo zboli? Telefon je na pomožni pošti. A velikokrat je pokvarjen, pravijo. Porodnicam, se šaljijo na vasi, včasih ne preostane drugega, kot roditi na pošti. Baje se poštarica šali: »Kar k meni pridite, ženske, pa boste sina povile.«

Šola je v stavbi nekdanje občine. Snažna, tesna, zelo tesna. V gornjem nadstropju imata pouk sedmi in osmi razred. Kadar vstane 15-letni Ciril Slak, da bi odgovoril na učiteljico vprašanje, mora vsej siceršnji živahnosti navkljub vstati počasi, preudarno – sicer utegne z glavo boleče zadeti v (poševen) strop. Iz razreda greš lahko v kabinet, saj ne gre, da šola ne bi imela kabineta. Tja greš lahko, če si dovolj gibčen in dovolj narejen, zakaj vhod v kabinet niso vrata, kot pri običajnih kabinetih, marveč okence.

Šolsko dvorišče je igrišče in telovadnica obenem. Šola je v bregu, kot je tu skorajda vse. »Če pri telovadbi otrokom uide žoga,« razlaga učiteljica, »mora učenec teči ponjo in pride ves moker nazaj.«

Jože Klemenčič, Ciril Slak, Olga Zadražnik in Jože Gorišek, učenci sedmega in osmega razreda, so po pouku ostali v razredu in se – skraja obotavljivo, potlej pa čedalje bolj sproščeno razgovorili o tem, kako

živijo, kaj mislijo o prihodnosti, kaj bero in kaj sicer počno. Njihovi odgovori so nakazali, kakšno je življenje tu gori, v teh hribih, ki sicer niso posebno visoki, a so vendarle po svoji odrezanosti od sveta železnic, širokih cest, avtomobilov, kinematografov, dobro založenih knjižnic, dvoran za prireditve, mladinskih klubov. Njihovi odgovori so prav tako nakazali, da za mladega, nadarjenega fanta ali dekle iz teh krajev nikakor ni preprosta reč priti na srednjo šolo, da o univerzi niti ne govorimo. Zdi se, da je po teh bregovih speljana nevidna meja, ki brani nadarjenim pot v dolino.

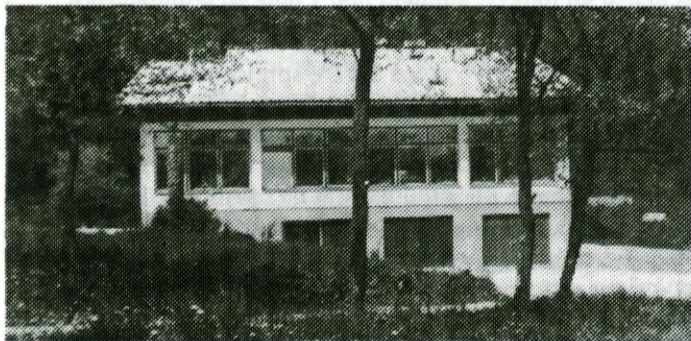
Jože Klemenčič, 14 let, doma iz Kamnega vrha: »Do šole imam uro hoda. Doma so ata, mama, dva sinova, eden je končal šolo, zdaj je na kmetiji. Imamo dva vola, dva bika, eno kravo in teličko. Ta je najmanjša, pa jo imam najraje. Pridelamo pšenico, krompir, koruzo, korenje, sadje, trto, imamo tudi šmarnico. Po osmem razredu bom videl, če bom mogel kam naprej. Ena sestra se je izučila, v Litiji je frizerka, brat se uči za kovača. Značke zbiram. Rad bi imel še katero. V šoli imam najrajši zgodovino. Doma imamo nekaj knjig, zdaj sem prebral knjigo Bili smo v Španiji.«

Ciril Slak, 15 let, doma iz Gradišča: »Zdaj nisem doma. Drugod služim. Na Doljnem vrhu. Kaj delam? Pomagam delat. Za kravo, vola skrbim. Na njivi delam. Za obleč mi dajo, pa hrano. Tudi kakšen jur pade. Kar pri tej hiši bom ostal.«

Milena Femc, sedmi razred, s Primskovega: »Živim pri teti. Vstajam ob petih. Treba se mi je samo učiti. Pomagam pa na polju. Po šoli pojdem v uk, kamor se bo pač dalo. Za šiviljo, za frizerko. Pa je težko dobiti mesto. Slavka, moja sestra, se je predlanskim izučila za trgovko, pa je še zdaj doma.«

Olga Zadražnik, sedmi razred: »Doma imamo dvanajst hektarov, od tega polovico gozda. Pet otrok nas je. Po šoli ne vem kako bo – kakor bo prišlo.«

Jože Gorišek, 13 let, iz Gradišča: »Doma imam še sestro. Pet hektarov imamo in štiri glave živine. Ja, elektriko imamo. Radio tudi. Kmečki glas berem, Zvitorepca. Doma

Nova osnovna šola

Ob krajevem prazniku

govore: 'Kar naprej mu moramo vleči knjige iz rok.' Zdaj berem Bili smo v Španiji. Všeč mi je bila V puščavi in goščavi. Rad imam glasbo. Rad imam harmoniko. Doma igram na harmoniji: stric ga ima.'

Še so priopovedovali: kako so pri tem letos le napeljali elektriko, pri onem pa je še nimajo. Ker to stane 600, 700 jurjev.

Središču okoliša pravijo na Kopačiji. Tam je gostilna. Trgovina (edina dve uri hoda daleč). Pošta. Vodilne funkcije na teh treh točkah so v rokah ene družine. Tako je pač naneslo, ka-li.

»Tudi petrolej še prodajamo,« pravi poslovodkinja, »a manj kot prej. Sicer pa prodajamo skoro vse tako kot v dolini: moko, tudi mast, špecerijo in sploh.«

Prej je šla menda trgovina bolje. Zdaj je v dolini manj dela, na železnici namreč. In sploh.

... Zakonca Uršič sta tu že osmo leto. Najbrž ne bosta ostala. Tudi učiteljica Ovnova, ki je tu tretje leto, ne ve, ali bo ostala. Najbrž bo šolska kronika tisti del, ki govori o pogostem menjavanju učiteljstva, vnovič dopolnjena.

Na Primskovem, Gradišču, Ježnem vrhu, Sobračah, Mišjem dolu, Zaborštu, Tihoboju in drugih krajih tod okoli teko namreč ure bolj počasi. Včasih se celo zdi, kakor da za nekaj časa kar obstanejo.

Tako je Primskovo izgledalo pred 22 leti v očeh novinarja Jožeta Šircija in Egon Kašeta. Vsa ta leta do sedaj pa se je na Primskovem marsikaj dogajalo. Najbolj aktivnih pa je bilo zadnjih nekaj let, ko je predsednik sveta KS Brane Zdražnik. In rezultati teh aktivnosti:

O takšni odrezanosti krajanov od »sveta« kakor pred 22 leti sedaj ne moremo več govoriti. Dejstvo, da je

precej pomembnih cest asfaltiranih, da ima kraj šestkrat dnevno avtobusno povezavo z Litijo in to, da imajo pri vsaki hiši vsaj en avtomobil ali motor, govori v prid zgornji trditvi. Boljšo povezavo s svetom omogoča tudi telefon, ki so ga pred dobrim letom napeljali skoraj v vsako gospodinjstvo (prek sto priključkov). Zelo pomembna pridobitev je tudi vodovod, ki so ga s pomočjo vojakov z Vrhniko napeljali v večino hiš. Nekaj zaselkov (Gradišče, Mišji dol, Ješče, Sobrača) ima tudi javno razsvetljavo.

Zaradi hribovitosti terena je kmetijstvo zelo težko, zato daje glavni zaslužek krajanom služba oz. delo v tovarnah. V glavnem so zaposleni v Šmartnem (IUV, Kovina), Litiji (Predilnica, Lesna), veliko pa jih hodi v službo tudi v Ljubljano.

V trgovini na Gradišču ni mogoče kupiti kruha, mesa, mleka ... vendar to krajanom ne predstavlja večjega problema, saj ni težko »skočiti« do Šmartna, Litije, pa celo trgovine prek meje (Borovlje, Celovec) niso predaleč.

Leta 1972 je bila zgrajena nova šola, žal pa ima od leta 1975 samo štiri (nižje) razrede. Višje razrede vozijo v OŠ Šmartno. Kljub boljšim povezavam (prometnim), pa je izobraževanje oz. šolanje Primskovljanom še vedno tuje. Le kakih dvajset krajanov ima poleg osnovne še poklicno, srednjo ali kakšno drugo višjo šolo.

Omeniti moramo še delovanje KUD-a in RK, v Sobračah pa še gasilskega društva, ki prav sedaj dokončuje delo na novem gasilskem domu.

Marsikaj bi še lahko zapisali, vendar smo omenili le najpomembnejše pridobitve v kraju.

Vsekakor pa ni zmanjkalo načrtov za prihodnost. Na prvem mestu je vsekakor asfaltna povezava s Sobračami (manjka še nekaj kilometrov).

In kaj lahko zapišemo za konec? Vsekakor to, da še zmeraj čist zrak, krasen razgled, od Gorjancev, Snežnika, Julijskih Alp, Karavank, Kamniških Alp do Kuma ter zgodovina kraja (grob čudodelnega župnika Jurija Humarja, tri cerkve - v najstarejši je baje grobnica bogenšperških graščakov...) privabljajo na Primskovo številne izletnike. Tudi čedalje večje število vikendov govori v prid lepi legi in priljubljenosti Primskovega.

Miha Ovnik

Gradišče, zadaj Kamniške Alpe (Planjava, Ojstrica)

KMETIJSKI NASVETI

Gnojenje pšenice

V tleh na naših njivah imamo na splošno še vedno premalo fosforja in kalija. Zato je priporočljivo, da pri pripravi zemlje za setev gnojimo s celotnim potrebnim odmerkom fosforja in kalija. Odmerek dušika, ki je zelo podvržen izpiranju, pa razdelimo tako, da gnojimo ob setvi s približno 30 kg/ha čistega dušika, kar zadostuje za rast posevka jeseni, z večjim delom dušika pa gnojimo ob koncu zime in ob kolenčenju. Za gnojenje pred setvijo so zato najbolj primerna gnojila, ki imajo večji delež fosforja in kalija kot pa dušika; to so npr.: NPK 6-18-18, NPK 8-16-22, NPK 9-18-18.

Na njivah, ki jih redno gnojimo s hlevskim gnojem in so zato zelo rodovitne, lahko jesensko gnojenje z dušikom opustimo, čeprav pšenici sami s hlevskim gnojem ne gnojimo. Na teh njivah je priporočljivo pred setvijo gnojenje s fosforjem in kalijem, npr. s PK 0-20-30.

Samo na zelo rodovitnih njivah, ki so v kolobarju dobro zagnojene s hlevskim gnojem in pri katerih z analizo zemlje ugotovimo visoko raven fosforja in kalija, lahko jesensko gnojenje z rudninskimi gnojili opustimo. V tem primeru gnojimo ob koncu zime s primernimi NPK gnojili, npr. NPK 13-10-12, NPK 11-11-16, NPK 9-18-18.

V vseh primerih pa moramo spomladanski obrok dušika razdeliti na dognojevanje ob koncu zime in dognojevanje ob kolenčenju pšenice.

Dognojevanje z dušikom ob koncu zime (40-60 kg/ha dušika konec februarja ali v začetku marca) vpliva na boljše obraščanje pšenice in na razvoj zasnov klaskov v nastavkih klaskov. Tako zagotovimo osnovo za večje število klasov in primerno gost posevek ter za večje število zrn v klasih in s tem za visok pridelek.

Drugo dognojevanje (40-50 kg/ha) ob kolenčenju pšenice (konec aprila) vpliva na to, da se v zasnovah klaskov razvije več zrnja, kar nadalje vpliva na povečanje pridelka.

Za posevke na zelo rodovitnih tleh, pri katerih računamo na zelo visok pridelek, večji od 60 dt/ha zrnja, priporočamo še dognojevanje v času klasenja pšenice (50-70 kg/ha dušika).

Učinkovitost večjih odmerkov dušika omogočimo z uporabo pripravkov na osnovi CCC (cýcotel, stabilan), ki skrajšajo in utrdijo bili, in fungicidov, ki preprečujejo razvoj glivičnih bolezni, ki sicer pospešujejo poleganje posevkov.

Odbor za živinorejo in poljedelstvo
pri SKZ Litija

Kultura

Koncert iz naših krajev

Radiotelevizija Ljubljana in Ljubljanska banka sta priredila 24. marca letos v Šmartnem snemanje priljubljene javne radijske oddaje Koncert iz naših krajev. Šmarčani in okoličani, ki so povsem napolnili dvorano v kulturnem domu, so prisluhnili poldrugo uro dolgemu razvedrilnemu programu, v katerem so nastopili: Ansambel Vilija Petriča, Fantje z vseh vetrov ter humoristični par Iča Putrih in Marjan Roblek-Matevž. Od domačinov je sodeloval mešani pevski zbor Zvon, ki je pomagal, tudi pri organizaciji prireditve. Z njo sta RTV Ljubljana in LB počastila stoletnico delovanja pevskega društva v kraju.

Gledališko gostovanje

Zadnjo soboto v marcu je gostovala v šmarski dvorani gledališka skupina iz Čemšenika nad Zagorjem, ki je uprizorila komedijo v štirih dejanjih Neila Simona »Zares čuden par«. Tokrat je bil obisk veliko slabši kot pred letom dni, ko so takratno komedijo kar dvakrat zaigrali in si jo je ogledalo blizu 400 gledalcev.

Filmski kulturni dan

V začetku aprila so šmarski četrtošolci, petošolci in šestošolci obiskali Cankarjev dom v Ljubljani. V okviru kulturnega dne so se seznanili z zgodovino in razvojem filmske umetnosti.

Boris Žužek

Peš na GEOSS

Letos bo na GEOSS – geometrično središče Slovenije, prvič organiziran tudi peš pohod. Na pobudo svoje komisije za šport in rekreacijo, bo organizator Občinski svet Svobodnih Sindikatov Slovenije Litija.

Pohod bo sprostitevnega značaja, primeren prav za vse ljudi, od najmanjših pa do starejših. Ne bo šlo za to, kdo bo prvi na GEOSS-u, ampak za to, da naj jih bo čim več. Zlasti primeren bo za družinski izlet v naravo, prav gotovo pa se ga boste udeležile številne skupine znancev in prijateljev ter tisti, ki nimajo stalne družbe in si jo bodo na tem pohodu gotovo našli.

Pohod na GEOSS 26. 5. 1990

Zbirališče udeležencev pohodka bo ob 8. uri zjutraj pri pomožnem igrišču Nogometnega kluba v Litiji.

Hoje bo za 3 do 4 ure, prav zmerno najprej čez Svibno na Strešni vrh, pa dol in spet malo gor na Konj.

Tu bo seveda malo odmora, nato pa po lepih gozdnih poteh in obronkih do Vač, kjer bo pri kmečkem turizmu Magdič spet odmor. Sledil bo še zadnji odsek od Sp. Slivne oz. GEOSS-a. Tudi tu bo pri kmečkem turizmu Kimovec prijetno in veselo.

Vsak udeleženec bo na cilju prejel spominsko značko in osvežilni napitek, nato pa si bo sam izbral, kaj bo počenjal okrog GEOSS-a. Možnosti bo kar nekaj: travnato igrišče, odbojka, počivanje in klepetanje v veseli družbi (tudi harmonika bo!). Pohod bo veljal tudi za akcijo ZTKO Litija »ZDRAVO«.

Za povratek z GEOSS-a pa bo poskrbel vsak sam, saj organizator namenoma noče nikogar siliti v avtobus takrat, ko bo najbolj »lušno«.

Tine Brilej

»Rondo« na Nizozemskem

Pa smo v Evropi. In to prvi – po zaslugi plesalcev plesne skupine RONDO iz Jevnice. Morda bi lahko tako začeli opisovati našo pot.

Na pot smo se odpravili v petek zgodaj zjutraj. Po osemnajstih urah vožnje smo prispeli v simpatično nizozemsko mesto Nijmegen in se namestili v hotelu Altea, kjer so se trudili, da bi se kar najbolje počutili.

Začetek našega bivanja ni bil najbolj obetaven. Ko smo šli prijaviti naš nastop, smo zvedeli, da solo nastopov ni. To je pomenilo, da je naš Blaž zaman naredil tako dolgo pot. Vendar se nismo vdali kar tako. S predsednikom evropskega plesnega združenja smo se domenili, da Blaž nastopi izven konkurence, med pavzo. Blaž je svoj nastop popolnoma opravičil, saj je navdušil številne obiskovalce v svorani. V spomin na sodelovanje pa je dobil kipec ženske z golido.

Tudi plesalke so navdušile. Konkurence sicer ni bilo prave, vendar so ocene sodnikov (od 9. 5. do 9. 8.) povedale, da dekleta sodijo v evropski vrh.

Prijetno vzdušje je prav zaradi naših plesalcev vladalo za odrom. Dekleta so se sukala okoli Jolande, ene od organizatork tekmovanja, in jo tako očarale, da je kmalu pozabila na svoje delo in se z nami veselila našega uspeha.

S propagandnim materialom: kartami KS Jevnica, razglednicami, priponkami in bakrorezom gradu Bogenšperk so se dekleta podala med gledalce in sodnike in hitro pridobila njihovo naklonjenost. Predsednik evropskega plesnega združenja Johann Pfeiffer je celo obljubil obisk v Jevnici, ko bo poleti prišel na dopust v Jugoslavijo, dekleta pa so povabljeni na počitnice na Nizozemsko.

Kar ni uspelo plesalcem velikih plesnih šol, je uspelo nam. Stkali smo most prijateljstva, in upamo, da bo ta most trden.

Za presenečenje so poskrbeli tudi krajanje Jevnice, ki so nas že v Ljubljani pozdravili z narodno nošo in šopki cvetja, nato pa so nam priredili sprejem v dvorani v Jevnici, kjer

smo dobili tudi spominska darila ZKO Litija. Zvečer sta nas v gostilni Slovenka v Ribčah sprejela predsednik SO Litija tov. Mirko Kaplja in predsednik IS občine Litija tov. Bojan Mhelič.

Takega sprejema in toliko prijetnih presenečenj zagotovo ni doživela nobena druga skupina. zato naša najiskrenejša zahvala vsem, ki so kakorkoli pomagali na naši poti do uspeha.

Kdo so dekleta, ki so osvojila naslov evropskih prvakinj v show danca, v kategoriji 12–14 let do 12 članov? Koreografinja in vodja skupine je šestnajstletna dijakinja Nataša Lovše, plesale pa so še: Ana Godec, Romana Grilj, Helena Jerebič, Mateja Novak, Ksenija Šarbek in Manja Šarbek.

Iz zaključek? Če smo odhajali na pot skeptični in polni dvomov v uspeh, smo se vračali toliko bolj veseli, obogateni s prijetnimi dožitvi in novimi izkušnjami.

Še ena zmaga je naša! Pa ne le naša! To je zmaga mlade koreografije, plesalcev, staršev, krajanov, Jevnice in vse litijske občine.

Tudi tokrat smo potrdili znano reklo: V slogi je moč. Srčno upamo, da bo še velikokrat tako.

Za skupino:
Boža Šarbek

Prevare in ukane

Komedijo Mandragola avtorja Niccolòja Machiavellija nam je predstavilo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice, s čigar projektom Kaj je videl Butler v lanskoli sezoni nismo imeli sreče.

Kratka vsebina. V Italijo pride mlad Francoz Callimaco s služabnikom in namero, da vidi in se zbliža z Madonno Lucrezijo, o katere lepoti je glas prispel celo v Pariz. Lucrezia je poročena, a nesrečno, saj jo njen ostareli mož Messer Nicia ljubosumno varuje pred svetom, njuna šibka točka pa je potomec, ki ga žena ne more imeti.

Callimaco to težavo izkoristi v svoj prid. Poveže se s »poklicnim spletkarjem« *Ligurijem* in skupaj naredita načrt. Callimaco se gospodu Niciju predstavi kot doktor medicine in mu ponudi svoj recept za zdravljenje neplodnosti: napitek iz korenin mandragole, ki pa je strupen in celo smrtonosen za človeka, ki prvo noč prespi pri zdravljenju ženski. Rešitev: v noči po zaužitju napitka bo pri gospe Lucreziji moral spati drug moški, ko bo kasneje umrl. Domenijo se, da bodo žrtvovali naključnega potepuha s ceste.

Vse poteka kot po maslu: Callimaco se zamaskira v potepuha, užije noč pri Lucreziji, potomec je kmalu na poti.

Konec: Callimaco bo kot rešitelj ostal član družinskega omizja, z njim tudi Ligurio.

Literarne teorije pišejo, da je konec v komediji srečen, da se vse uredi in navadno začini z najmanj eno poroko. Mandragola je klasična komedija z vsemi prvinami le-te, konec pa je precejšnja posebnost. Poroke ni, red pa je le navidezen; v resnici bo življenje dalje teklo na temelju prevare in z nadaljnjim varanjem (Callimacovo in Lucrezijino nedvomno ljubimkanje).

Razvajeni z dobrimi predstavami iz Novogoriškega gledališča tudi tokrat nismo bili razočarani. Odlična

»stara postava« *(Stane Leban kot Messer Nicia in Bine Matoh kot Ligurio) z mlajšim obrazom (Radoš Bolčina kot Callimaco) in mlado, že uveljavljeno gostjo (Maja Sever kot Lucrezia) je navdušila.*

Ob imenitni sceni doktorja gledaliških ved, Američana Davida N. Flatena, omenimo še pisane, morda malce preveč folklorne kostume Marije Vidau in opazen uspešen rezultat dela svetovalca za gib, Andreasa Valdesa.

Gledalcem v premislek ali pa uganjanje:

1. Je bil pogovor Bineta Matoha z odrskim delavcem spodrselj ali nenavadna režijska poteza?

2. Sta si Bine Matoh in Ivo Barišič privoščila sprehod med gledalci zaradi »strganega teksta« *ali je bilo tudi to v načrtu?*

O avtorju: Niccolò Machiavelli (1469–1527) je bil član diplomatskih misij in pomemben uradnik države Florence. Leta 1512 so ga zaradi spremenjene politike razrešili funkcij in poslali v izgnanstvo, kjer je leta 1518 napisal Mandragolo.

Machiavelli je postal in ostal znan predvsem s svojo utopično politiko, ki jo je objavil v delu Il principe (Vladar). Njegove teze bi utegnile zanimati:

– Zgodovina je delo človeka samega.

– Človek je še vedno žival in ima svoje nagone. Osnovni nagon je nagon po samoohranitvi, vse drugo izhaja iz tega.

– Če samo dva človeka živita skupaj, se morata drug drugemu prilagajati in tako izgubljata svojo svobodo.

– Država je nujna kot sredstvo prisile, ker so ljudje od nekdaj zli.

– Cilj posvečuje sredstvo. (Razlaga oz. komentar: na poti do zastavljenega cilja ni pomembno število žrtev, važen je cilj.)

Irena Prašnikar

HUMORESKA

Preveč ljubezni

Moja žena me ima strašansko rada. Ne vem, kaj bi dal, da bi se ta njena ljubezen unesla, kakjti – ostal bom brez obleke. Sam si perila, hlače in plašče ne kupujem – že ona kje stakne kakšno izvenserijsko številko.

Potem, recimo, trenirko en teden nosim, nakar jo da v pralni stroj. Ven pride toliko skrčena, da je ravno prav – moji ženi.

*Že pred poroko sem opazil njene moške dele oblek: »Zaplenila sem jih očetu,« *mi je pojasnila. Sedaj vem, kako se je to zgodilo, a je prepozno. Poročena sva že šest let in zakon je trden.**

Imam samo še ene jeans hlače, majico, pullover in plašč. Z vsemi močmi se trudim in jih skrivam, da ne bi končali v pralnem stroju.

Preoblečen v pižamo pravkar pišem. Žena je nekam izginila. V večerni mir se oglasi centrifuga.

Nenad Zupanič

O življenju in delu v Litijski občini odslej tudi na

RADIU TRBOVLJE
NA FREKVENCI 103,9 MHz

Od 1. aprila dalje lahko na valovih radia Trbovlje poslušate tudi novice, poročila, pogo-vore in komentarje iz življenja in dela v litijski občini. Odslej je dopisništvo radia tudi v Litiji in verjetno ste vsi zainteresirani, da se tudi z vašim življenjem in delom, problemi in težavami, uspehi in porazi v podjetjih, šolah, krajevnih skupnostih, vaseh seznanja čimveč ljudi in poslušalcev radia Trbovlje.

Vse to bo našlo mesto v radijskem programu, zato na naslov dopisništva

Rudi BREGAR
Grbinska 24
61270 Litija

sporočajte ali pošiljajte vaše rezultate dela, zanimivosti, gradiva, vabila, informacije in časopise, če jih imate. Povsod se bodo našle ideje za obiske pri vas. Lahko pokličete tudi po telefonu v dopoldanskem času na številko 881-269, popoldne pa 882-916. Lahko pa pokličete neposredno na vodstvo trboveljskega radia na številko (0601) 21-358.

Radio Trbovlje lahko poslušate vsak dan na frekvenci 103,9 MHz, in sicer med tednom od 14. do 19. ure, v nedeljo pa kar med 8. in 16. uro. Poskusite poslušati radio, ki se želi in zna približati vsakemu okolju.

R. Bregar

Sindikalne športne igre

Občinski svet Svobodnih Sindikatov Litija bo tudi letos organiziral sindikalne športne igre, ki bodo potekale v naslednjih športnih igrah:

streljanje – maja
mali nogomet – maja
balinanje – junija
košarka – oktobra
kegljanje – oktobra
namizni tenis – novembra

Udeležbo na sindikalnih športnih igrah prijavijo delavci na podlagi posamičnega razpisa pri svojih sindikalnih zaupnikih.

Da bi spodbudil množičnejšo udeležbo delavcev v rekreativni dejavnosti, bo občinski svet organiziral tudi majski pohod na GEOSS.

Slišite . . . iz vrtca kličemo; tukaj smo – vaši smo!

Že dolgo se nismo oglasili iz vrtca, pa vendar še živimo, ustvarjamo in smo del vas. V dneh, ki so za nami, smo tudi mi, mali radovedneži v vrtcu, opazovali plakate, sledili pripravam na volitve. Tovarišice bolj kot otroci so razmišljale, kakšna bo naša prihodnost. Ali bodo lepe misli: »OTROCI SO NAŠE BOGASTVO«, postale resnično dejanje, ki bo prineslo dobro osnovo vsem otrokom za nadaljnje življenje. Tudi v vrtcih skušamo slediti družbenim razlogom za spremembe v življenju in delu. »NE VERJAMETE?« Pa je res. Vemo, kaj je INOVACIJA, kaj DEMOKRACIJA, kaj RAZLIČNOST. Vse to upoštevamo na svoj način, imamo radi in cenimo, saj smo USTVARJALNI, ISKRENI, NEPOSREDNI.

Včasih si želimo, da bi se tudi odrasli ljudje učili od nas. Pa nas gledajo kot majhne, nebogljenе ljudi. O, kako radi bi jim povedali, kako se drug z drugim pogo-

varjamo, kako si pomagamo, kako ustvarjamo in se veselimo ustvarjenega, kako delamo. Pa kaj vse bi še lahko povedali, a nam ne bi prisluhnili. Niste še vsi zreli za to. Tudi med vami, odraslimi, so še majhni, nebogljeni, ki po vsej sili želijo biti veliki.

Mi, majhni ljudje, pa se radi igramo in se ob igri učimo. Učimo se živeti z naravo, z ljudmi in drugimi rečmi. V mesecu MARCU smo se učili izdelovati ZIBELKO, takšno, kakršno kupimo v trgovini in je ZELO DRAGA. Toda Medvedki s tovarišicami Olgo in Joži smo razmišljali drugače. Neka dne smo obiskali MI-ZARJA – STRIČKA JANEZA. Dolgo smo se pogovarjali z njim in se nato dogovorili, da skupaj izdelamo ZIBELKO za našo igro. Kako prijetna je bila njegova delavnica, kako zanimivi stroji in drugo orodje. Nadvse prijeten in razumevajoč pa je bil on sam. Si mislite, da je DOPOLDAN delal z nami, POPOLDAN pa delal v svo-

ji delovni organizaciji. Pa ne samo enkrat! Kar nekaj dni smo se sestajali, dokler ni zibelka bila izdelana, lepa, za nas najlepša. Važno je bilo to, da smo spoznali, kako se jo naredi, da smo bili pri tem prašni, umazani, pa vendar na koncu zelo srečni.

Potem pa smo se stričku Janezu zahvalili. Pa to ni bil denar, to so bile tople, iskrene besede, ki so mu zadostovale, čeprav Dejan ni mogel verjeti in je dejal: »KOLIKO SMO PA DOLŽNI?« Zasmel se je in dejal: »SAJ STE JO POMAGALI NAREDITI IN UČILI STE SE, KAKO POSTANEŠ MI-ZAR.«

O, da bi bilo še veliko tak-

šnih ljudi, ki bi si vzeli čas za nas. Celó očkom in mamicam se preveč mudi in zato smo večkrat žalostni.

Ali bo čas po volitvah tudi v tem pogledu prinesel kaj novega? Bomo skozi kakšno drugo okno videli več zelenic, več igrišč za otroke? Kdo ve? Ali bomo čakali in delali. Včasih delamo v vrtcu kar 11 ur. Se vam ne zdi, da delamo celo dalj kot vi?

Cenite nas in upoštevajte pri svojih spremembah in če boste imeli čas, nas lahko tudi obiščete.

In ne pozabite: UČITE SE TUDI OD OTROK!

V IMENU OTROK
vzg. Olga Sinreich

Vabilo na koncert

KUD »Fran Levstik« in moški pevski zbor iz Gabrovke vabita vse ljubitelje zborovske pesmi na jubilejni koncert ob 15-letnici ustanovitve zbora.

Koncert bo v petek, 27. 4. 1990, ob 19. uri v avli Osnovne šole v Gabrovki.

KUD »Fran Levstik«

Merjenje krvnega tlaka

Mnogi občani imajo težave s krvnim tlakom, zato so z odobravanjem sprejeli odločitev Občinske organizacije Rdečega križa Litija, da bo enkrat fmesечно organizirala merjenje v posameznih krajevnih skupnostih.

Krvni tlak merijo medicinske in patronažne sestre, poteka pa po naslednjem razporedu:

prvi četrttek: Velika Kostreznica – od 13.30 do 14.30

drugi četrttek: Kresnice – od 15.30 do 16. ure

Jevnica – od 16. do 17. ure

tretji četrttek: Javorje – od 15. do 17. ure

zadnji četrttek: Šmartno – od 17. do 18. ure

V navedenih krajih meri tlak Vika Róžina.

prva nedelja: Primskovo – od 9. do 11. ure

Sobrače – od 11. ure do 11.30

Dole – od 11. do 12. ure

druga nedelja: Velika Štanga – od 12. do 13. ure

tretja nedelja: Vače – od 8. do 10. ure

Gabrovka – od 9. do 10. ure

Na Vačah, Primskovem, Sobračah in Veliki Štangi meri krvni tlak Joži Mežnar, na Dolah in v Gabrovki pa Ivanka Simončič.

Merjenje tlaka poteka skozi vse leto, razen v dveh počitniških mesecih, to je v juliju in avgustu.

Boris Žužek

Tudi letos letovanje na Debelem rtiču

Komisija za letovanje bo tudi letos organizirala za učence osnovnih šol v naši občini desetdnevno letovanje v Mladinskem zdravilišču in okrevačišču Rdečega križa Slovenije na Deblem rtiču pri Kopru. Potekalo bo od 13. do 23. julija. Starši boste dobili vse podatke o bivanju vaših otrok na morju pri organizatorjih letovanja na matičnih osnovnih šolah.

Boris Žužek

Radiestezijska – kaj je to?

Pred časom sva se pogovarjala v našem uredništvu s Petrom Polancem. O zanimivih rečeh sva se pogovarjala. O bioenergiji, radiesteziji pa še o čem.

Nisem vedel, da se s tem ukvarja tudi on. Poznal sem ga sicer že prej, vem, da je po naravi vesel človek. Pred leti sem ga srečal na harmonikarskem tekmovanju v Zasavju, kjer je s svojo »frajtonarico« rezal tako poskočno, da so človeka srbele pete.

Peter se z radiestezijo ukvarja že približno dve leti. Bil je tudi na tečaju pri znanem bioenergetiku Stanetu Oblaku. S svojim radiestezijskim orodjem meri področje posebnega žarčenja in pomaga ljudem pri postavitvi ležišč, kjer se dolgo in prijetno spi.

In ob drugih težavah v zvezi s počutjem lahko pomaga, pravi. Če želite njegovo pomoč, ga kar pokličite ali obiščete. V Sp. Hotiču na hišni številki 29 stanuje. Peter je že tak človek, da pomoči nikoli ne odkloni.

Beseda predsednika skupščine občine Litija tovariša Mirka Kaplja na seji zбора občin R Slovenije

Na zadnji seji zbor občin R Slovenije je predsednik skupščine občine Litija republiškim delegatom utemeljil pobudo za svečano proglasitev novoizvoljenega predsednika Republike Slovenije v središču Slovenije v Sp. Slivni.

Pobudo, ki je bila z odobravanjem sprejeta, objavljamo v celoti.

Tovariši predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na mizo sem vam danes razdelil pobudo o proglasitvi predsednika R Slovenije v GEOSu. Nekje bi bila to pika na i tistemu našemu srečanju županov v geometričnem središču Slovenije, ko smo prvič spontano to pobudo sprejeli.

Iz sredstev javnega obveščanja je videti, da jo sprejema tudi širša slovenska javnost. Gre za potrjevanje slovenstva, za potrjevanje naše državniške samozvesti. Središčni kamen v geometričnem središču Slovenije simbolizira našo svobodoljubnost, trdno odločenost živeti in gospodariti na svoji zemlji. Simbolizira idejo knežjega kamna. V njem so vklesani verzi tako čudovito zapeli.

Potrujejo našo miroljubnost. Grb in zastava v središču sta simbola naše državnosti in boja za svobodo. Lipa je naš ljudski simbol. In petelinje pero simbolizira našo odločnost v borbi za pravičnost.

Napis Živimo in gospodarimo na svoji zemlji, ki smo ga sprejeli vsi slovenski župani, poudarja našo odločnost za politično in gospodarsko suverenost vsakega posameznika, naroda in države Slovenije.

V zgodovini smo imeli svojo svobodno državo Karantanijo. Od tu izhaja obred ustoličevanja sloven-

skih knezov kot najvišjih predstavnikov ljudske oblasti.

Vseskozi je bil obredni jezik slovenski. Ljudska skupščina, sestavljena iz kosezov, svobodnih kmetov je pred ljudstvom izročala oblast najvišjemu predstavniku ljudstva oziroma države karantanije.

Takratni sosedje so ta obrat spoštovali. V 9. in 10. stoletju sta se začela uveljavljati imena Slovenija in Slovenci.

Obred smo ohranili skoraj sedemsto let. 18. 3. 1414 je bil ustoličen zadnji vojvoda Ernest Železni.

Pred nami so volitve, kakršnih, kot smo slišali, v sedemdesetih letih Jugoslavije ni bilo. Pravimo svobodne, tajne, demokratične.

Najvišjega predstavnika naše oblasti bomo volili neposredno. Ali ne bi bilo prav, da bi se po 576 letih vrnili k svojim koreninam, da bi tudi s tem aktom opozorili, da smo nekoč že imeli svojo svobodno državo, prvi med vsemi slovanskimi narodi.

Zato naj bi bila prva pot svobodno izvoljena najvišjega predstavnika slovenskega naroda in slovenske države k središčnemu kamnu, v geometrično središče, v srce Slovenije.

Obred bo po meri današnjega človeka in za današnjo rabo.

Izvedel naj bi se v okviru slovesne

razglasitve izida volitev predsednika in članov predsedstva Republike Slovenije, in sicer prvo nedeljo po skupni seji vseh zborov skupščine Republike Slovenije, na katerih bo izvedena razglasitev.

Predlagam vam, da sprejememo pobudo. Zbor občin skupščine Republike Slovenije sprejme priporo-

čilo, da se v okviru slovesnosti ob proglasitvi izida volitev predsednika in članov predsedstva Republike Slovenije vključi tudi predstavitevni nastop predsednika predsedstva Republike Slovenije v geometričnem središču Slovenije na Zgornji Slivni nad Vačami, ko bo sprtegovoril vsem državljanom Republike Slovenije.

Mislim, da sem v uvodu ta predlog obrazložil.

Že vnaprej se vam zahvaljujem, ker sem prepričan, da boste ro podporo oziroma pobudo tudi sprejeli.

Sestali so se aktivisti litijskega okrožja

V četrtek, 5. aprila, so se v posebni sobi na kegljišču zbrali nekdanji aktivisti OF litijskega okrožja na svoj redni sestanek.

Poleg obravnave perečih vsebinskih in organizacijskih vprašanj so ta dan izvolili tudi novo vodstvo. Dosedanjo marljivo predsednico Vero Ribičičevo je nasledil tovariš Marko Rainer.

V nadaljevanju seje so aktivisti skupaj s člani Plenuma SZDL prisluhnili še zanimivim razmišljanjem člana predsedstva RO ZZB Slovenije tovariša Boga Gorjana o sedanjem aktualnem družbenopolitičnem trenutku v naši republiki.

Bili so si edini, da je treba ohraniti svetle tradicije NOB in preprečiti vsako izkrivljanje, ki ne ustreza resnici.

Borci in aktivisti so za demokratične procese v naši družbi, spoštovati pa je treba človekovo osebnostno integriteto, njegovo svobodo in dostojanstvo.

Foto: GO

Litijani počastili spomin Luka Svetca

V soboto, 24. marca, je bila na litijem pokopališču posebna slovesnost, saj se je zbralo kar precej ljudi, ki so ta dan počastili spomin na svojega nekdanjega meščana, pisatelja in narodnega buditelja Luka Svetca ob njegovem prenovljenem grobišču.

O velikem buditelju je govoril dr. Matjaž Kmecl, ki je v posebni izbrani besedi opozoril na še ne docela osvetljen lik tega nemirnega in ustvarjalnega človeka.

Foto: M. Š.

IZ MATIČNEGA URADA

Poroke, rojstva, smrti . . .

V mesecu januarju se je na območju občine Litija rodilo 13 dečkov in 7 deklic. Na gradu Bogenšperk se je poročilo 7 parov, med njimi:

Rozinja Jurij, veterinarski tehnik iz Rodeža in Vozel Teja, dipl. kmetijski ing. živ. smeri z Mamolja, Pesjak Jurij, zdravnik iz Sevnice in Podpadec Stanislava, frizerka iz Sevnice, Kovač Ladislav, elektrotehnik iz Kisovca in Grden Marija Magdalena, vzgojiteljica z Izlak, Koprivnikar Igor, delavec iz Litije in Čepon Helena, prodajalka iz Litije.

Umrli v januarju:

Prosenc Franc, 41 let, iz Ribč, Plemič Gliša, 86 let, iz Jevnice, Strmljan Ivan, 56 let, iz Boltije, Kadunc Stanislav, 69 let, iz Tep, Kotar Alojzij, 70 let, z Dol pri Litiji, Savšek Frančiška, 89 let, iz Velike Gobe, Fertič Ana, 69 let, iz Litije, Grum Milan, 50 let, iz Gradiških Laz, Južnik Marija, 83 let, s Save, Benedik Valentin, 83 let, z Vač, Šinkovec Franc, 65 let, iz Zgornje Jablanice, Povše Ana, 69 let, s Save, Probs Rudolf, 81 let, iz Litije, Zidar Mihael, 62 let, iz Gornjega Vrha, Eltrin Marija, 74 let, iz Litije.

V mesecu februarju se je na območju občine Litija rodilo 7 dečkov in 5 deklic. Na gradu Bogenšperk se je poročilo 23 parov, med njimi:

Strajnar Jože, ing. strojništva iz Trebnjega in Vavtar Mateja, kuharica iz Bistrice pri Mokronogu, Resnik Darko, električar iz Kresniških Poljan in Setničar Božislava, knjigovodja iz Kresnic, Kobalej Maks, avtomehaničar iz Rač in Aubelj Mateja, administratorica iz Bitič, Počivalšek Dejan, strojni ključavničar iz Obrežja pri Zid. Mostu in Hiršel Vanja, socialni delavec iz Radeč, Grobin Bojan, električar iz Jesenovega in Psarn Katarina, delavka iz Znojil, Budja Igor, RTV mehanik iz Mengša in Podboršek Sonja, ekonomistka iz Depale vasi, Trapečar Alojzij, šofer iz Ljubljane in Janežič Josipa, administratorica iz Zgornjih Pirnič, Podlesnik Roman, ing. strojništva iz Trbovelj in Kink Mojca, gimnazijska maturantka iz Trbovelj, Kastelic Jože, delavec iz Radohove vasi in Pevec Branka, frizerka iz Velikega Gabra, Vozel Franc, avtomehaničar iz Zagorja ob Savi in Berglez Suzana, dipl. org. dela iz Trbovelj, Molka Zdravko, oblikovalec kovin, iz Tirne in Vozelj Jožica, programerski tehnik iz Podbukovja, Mohar Vojko, obrtnik iz Litije in Kolman Iris, študentka iz Litije.

Umrli v februarju:

Zgonc Frančišek 72 let, iz Preženjskih njiv, Lovše Jožefa, 82 let, iz Kresniških Poljan, Petrič Frančiška, 83 let, iz Gradišča, Pavliha Alojzij, 56 let, iz Litije, Volk Alojzij, 69 let, iz Litije, Udovič Albina, 67 let, iz Primskovega, Kotar Justina, 67 let, iz Primskovega, Juvančič Franc, 69 let, iz Litije, Repič Marija, 61 let, z Ustja, Ulčar Marija, 80 let, iz Zavrstnika, Močilnikar Pavla, 83 let, iz Potoka pri Vačah.

Zlatoporočenca

Dne 3. 2. 1990 sta na gradu Bogenšperk obnovila sklenitev zakonske zveze z zlato poroko:

ŠUŠTERŠIČ FRANČIŠEK IN KAMILA
iz Ljubljane, Brilejeva št. 20.

Poroko sta sklenila 8. 2. 1940 v Litiji.
Iskreno čestitamo!

Društvo upokojencev Litija

sporoča svojim članom, da bo merjenje pritiska vsak ponedeljek od 8. do 11. ure v društvenih prostorih.

Istčasno prosimo člane, ki še niso poravnali članarine in posmrtnine za leto 1990, da to storijo še ta mesec, ker je zveza DU Slovenije določila datum plačila 31. marec.

Društvo upokojencev Litija

*Ljubila si zemljo in dom,
ljubila si tudi čebele,
jim pomagala delati med,
a mnogo prezgodaj odšla si od vseh.*

ZAHVALA

Ob izgubi naš edrager mane, žene,
sestre, tete, svakinje in sestrične

**FRANCKE
FEMC**
roj. Zaman

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Iskrena hvala osebjem zdravstvenega doma za pomoč, gospodu župniku za lepo opravljen obred, govorniku in pevcem za zapete žalostinke. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi moje žene

FRANČIŠKE GORJUL

iz Vodic pri Gabrovki

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in sosedom za darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Še posebno zahvalo pa smo dolžni govornici Heleni Starina za besede slovesa, pevcem iz Gabrovke ter g. župniku za lepo opravljen obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči mož Jernej in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi ljubega sina in brata

BRANKA STRMLJANA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in prijateljem za vso pomoč, izraženo sožalje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala velja obema govornikoma: Lojzetu Urbaniji ter predstavniku Iskre-Elektroveze, pevskega zboru iz Vač in gospodu župniku za lepo opravljen obred in tople poslovilne besede.

Žalujoči: mami, ati in sestra Mateja v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, sestre in tete

IVANKE VRANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Iskrena hvala gospodu župniku, pevcem za zapete žalostinke in vsem ostalim za lepo opravljen obred.

Še enkrat iskrena hvala vsem.

Žalujoči: vsi njeni

*Skrb, delo in trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Bolečine in trpljenje si prestal,
zdaj boš v preranem grobu spal.*

MARJAN DRAGAR

Dragemu bratu v spomin, 9. maja 1990 mineva leto dni žalosti, odkar si v 61. letu odšel od nas. Marjan, bil si vedno nasmejan, ko si ljudem prinašal dobre in slabe novice, pošto, po hribovitem kraju v Kamniku.

Nato te je prizadela kruta bolezen.

Mirno in tiho si prenašal hude bolečine, dokler ti ni nehala biti srce in si mirno zaspal. Naj ti bo, rahla gorenjska zemljica.

Tvoji bratje France, Jože, sestre Marica in Metka z družinami in sestra Fani

*Srce tvoje je vse dalo,
kar je imelo,
niti bilke zase ni poželo.
Spomini nate pa živijo,
solze naše
tvoji prerani grob rosijo.*

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, dedka, tasta, brata

FRANCA ZGONCA

iz Preženjskih njiv 6,
Dole pri Litiji

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, ki ste sočustvovali z nami, izrazili ustno in pisno sožalje, darovali cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Še posebej se zahvaljujemo GD Dole, GD Gabrovka in ostalim GD, nosilcem praporov in zastav, HP-KZ Dole-Gabrovka, govornikom tov. Metodu Zavrlu, tov. Mirku Vrtačniku in tov. Stanetu Mikliču za ganljive besede slovesa, pevskega zboru KUD Gabrovka za zapete žalostinke ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Še enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoči: žena Olga, sin Igor, hčere Janja, Olga, Zdenka, snaha Dragica z družinami ter ostalo sorodstvo

*Ljubil si nas,
ljubil si dom,
zdaj pa brez tebe
je prazen naš dom.*

ZAHVALA

V bolečini in praznini,
ki jo občutim ob izgubi dragega
moža, očeta in dedka

IVANA DOLŽANA

čevlarskega mojstra
v pokoju, borca NOB

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in nam izrazili pisna in ustna sožalja.

Hvala bivšim sodelavcem IUV Šmartno pri Litiji, Gasilskemu društvu, Sindikalnemu pihalnemu orkestru Litija, Zvezi borcev mesta Litija, osebju zdravstvenega doma Litija, Čebelarstvu, nosilcem praporov in g. dekanu za lepo opravljen obred.

Zahvaljujemo se govornikom A. Bricu, B. Grozniku in A. Jesenšku za poslovilne besede in vsem, ki ste mu bili v življenju dobri in ste kakorkoli počastili spomin nanj, vsem še enkrat hvala.

Žalujoči: žena Lucija, sin Ivo z ženo Marino, vnuka Aleš, Monika in drugo sorodstvo

Laponia – domovina prvotnih prebivalcev

Globoko sva že zakoračila v arktično področje. Dan je sončen, začetek julija je, ob 15. uri je temperatura 11 °C. Vrstijo se mesta, ki pa si tega naziva sploh ne zaslužijo, ker so tako majhna, npr.: Sodankyla, Vuotso, Ivalo, Inari, Kaamanen. Tem ljubkim mestecem bi lahko rekli tudi vasi, le da so urbanistično urejena in dajejo videz mesta. Imajo tudi kako večjo trgovino in široko glavno ulico, ki povezuje sever z jugom. Mestecem daje poseben čar večer: hladen piš, temno modro arktično nebo, bele zgradbe in kopica lesenih hiš. Ljudje hitijo po večernih opravkih. Da je ura že pozna, čeprav je seveda dan, pričajo zaprte trgovine. Mladina se druži na določenih krajih, običajno so to prostori pred veleblagovnicami, z avtomobili in motorji. Velika večina deklet je v usnju. Čelada je obvezna.

Strogo se držijo zakonov. Njihova družabna srečanja izgledajo kot korzo na našem jugu, le da se tu vozijo. Prav zanimivo jih je opazovati, še bolj pa vključiti se v njihov utrip. Pozdravljajo te in te radovedno opazujejo. Zanimiv je pogled v avto, poln plavalasih deklet, ki se ozirajo po fantih. Ob 11. uri zvečer se vrvež poleže. Le najvztrajnejši se ne dajo. Posedajo po strehah in motornih pokrovih svojih parkiranih vozil, od katerih je veliko škod, lad in drugih z vzhoda.

Zadnji končajo dan prodajalci krzna, kož severnih jelenov in kiča, ki je v glavnem ročno delo najstarejših naseljencev severa, Laponcev.

To so redko naseljeni domačini, ki že skoraj tisočletja živijo na najsevernejšem delu Evrope.

V težkih življenjskih pogojih polarnih predelov se borijo za svoj obstoj. So v glavnem rejci severnih jelenov, lovci in ribiči.

To so nomadi, ki se selijo za čredami jelenov, ki jim pomenijo preživetje. Hranijo se z njihovim mesom in se oblačijo v njihove kože. Večje in debelejšje kože uporabljajo za odeje, preproge in šotore, ki so na moč podobni vigvamom severnoameriških Indijancev, le da so ti iz kož bizonov.

Severni predeli Finske so ravninski, prepreženi z gosto mrežo manjših rek in potokov, ki se zlivajo v jezera, od katerih je največji Inari blizu rusko-norveške meje. Močvirja so prava nadloga. Ovirajo domačine pri spravlilu lesa. Vse to vodovje pa je kljub nizkim letnim temperaturam pravi raj za komarje, ki so menda prav taki kot pri nas, le da so malo bolj kosmati in mnogo bolj nadležni. Če kuhaš juho, si moraš obvezno priskrbeti pokrovko, sicer ti padajo v lonec. Tako nadležni so, da ti priletijo tudi v usta, ko zineš, da bi vanje nesel žlico. Prav tako

odvratne so tudi male mušice, ki napadajo v rojih in jih praktično sploh ne vidiš. Piki pa so tako hudi, da bi skoraj moral jemati pomirjevala.

V vseh teh neživljenjskih pogojih ob hudem mrazu, pa živijo gospodarji teh prostranstev – Laponci. Imenujejo se Samiji. Nekoč so živeli na ozemlju celotne Finske, a so jih priselenci izpodrinili. Prebivajo v šotorih iz jelenjih kož in v lesenih barakah, ki še najbolje kljubujejo arktičnim zimam.

Laponci so se v glavnem preživljali z lovom na severne jelenove, v obmorskih predelih Norveške pa z ribolovom in lovom na morske ptice, tjulnje in kite.

S pridom so uporabljali kitovo mast in meso, ki so ga v zimskem času zamrzili. Laponija, kot jo imenujejo, je bila včasih bogata s čredami severnih jelenov. Severni jelen jim je pomenil preživetje. Toda ko je pred mnogimi stoletji zacvetela trgovina s krznom ki so ga Samiji prinesli vse do baltiškega zaliva, ga prodajali in se tako izkazali kot podjetno trgovsko ljudstvo, se je začel spreminjati tudi njihov način življenja. Črede jelenov so izginile, s tem pa je bil ogrožen tudi njihov obstoj. Morali so se začeti prilagajati novemu načinu življenja; selili so se za čredami. Od srede aprila pa do začetka maja, ko dobi sonce svojo prvo moč in začne rahlo

taliti sneg, oživi nomadski duh Samijev. Pripravijo se za pot, dolgo 300 do 400 km. Po snežni skorji je možno hoditi. Čredo tisočih jelenov ženejo proti severu, kjer bo poleti ugodna paša.

Maja samice v gorah skotijo mladiče, ki čez leto odrastejo, da se lahko na jesen vrnejo v milejše in za življenje bolj ugodno okolje.

Priprave za pot, ki se prične v zgodnji pomladi, so za Laponce pravi obred. Naselja oživijo.

Otroci začutijo v sebi nemir in slo po gibanju, ki so jo podedovali od prednikov. Dedje jim pripovedujejo o belih severnih prostranstvih, krutih, skoraj nemogočih polarnih zimah in o svojih doživetjih iz mladosti.

Basni o belih severnih jelenih so kulturna dediščina in sestavni del njihovega življenja. Rejci oz. lastniki na tisoče glav rogatih živali začno pospravljati svoje imetje, šotore in vse, kar je v njih. Vse odpeljejo s seboj. Vasi praktično izginejo. Črede ženejo

noč in dan, kajti nekaj sto kilometrov morajo prehoditi v najkrajšem možnem času, pa čeprav včasih v snežnih viharjih.

Časa je malo. Samice ne smejo skotiti mladičev med potjo, ker bi z njimi vred postale žrtve narave. Moški se ukvarjajo s čredo, otroci, žene in starci pa skrbijo za hrano, prenočišče. Včasih ni niti toliko časa, da bi postavili šotore. Mnogokrat uteg-

Laponec v svoji tradicionalni noši. Šotor iz jelenovih kož je le še prikaz starega načina življenja

Samijska preteklost sega vse v poznata leta 20. stoletja

Skandinavije – sami se imenujejo Samiji

nejo zakuriti le ogenj in ob njem zadremati. Skratka, njihovo življenje krojijo jeleni, hladne zime in nomadski način življenja. Le Samijem gre zahvala, da črede jelenov niso izginile.

Od vseh 35.000 Laponcev, kolikor jih še živi, je rejcev le borih 6.000. Ostali so se delno že civilizirali. Nekateri so postali poljedelci, drugi pa so se zaposlili v industriji. V preteklosti so jih izpodrivali proti severu, za svoje najslabše predele

pa so morali plačevati visoke davke. Ohranili so se le zaradi osveščenosti nekaterih vladarjev, ki so jim omogočili boljše življenjske pogoje. Prizadevali so si odpraviti diskriminacijo in jih poskušali vklopiti v normalni način življenja. Tisti, ki živijo v šotorih, pa so njihova bogata kulturna dediščina iz preteklosti. Finci so namreč azijskega porekla. Laponska kultura in jezik sta si sorodna, stara več kot dva tisoč let.

Samiji so vedno živeli v najtežjih življenjskih pogojih. Njihovo preživetje je bilo odvisno od marljivosti in iznajdljivosti. Iz zaledenelega jezera so morali loviti ribe. Ker ni šlo drugače, so v led izvrtali luknjo vanjo pa nastavili trnek ali sulico. Boj za obstoj, bi rekli. Zavaljo borbe po preživetju se niso kaj prida obremenjevali z vsiljivci z juga in so se raje zvito umaknili ter ostali v prisiljenih prijateljskih odnosih. Samiji niso bili nikoli

sprti ali v vojni z drugimi narodi, čeprav so po naravi sorodni bojevitim Indijancem na ameriški celini.

V času napredka tudi Samiji niso ostali ravnodušni. Pričeli so se civilizirati. Sicer pa ljubijo tradicionalne vprege severnih jelenov za premagovanje belih prostranstev ali za popestritev vaških tekem. Sedaj so tudi te vprege zamenjale motorne sani. Pravijo celo, da so Laponci zelo dobri in hitri vozniki.

IZ POPOTNE BELEŽKE

je Avstralija približno tolikšna kot Evropa in na njej živi 16 milijonov prebivalcev (to je 28-krat manj kot v Evropi). Večina, kakih 13 milijonov, jih živi v večjih ali manjših mestih, ostala peščica pa je razstrosena po nestoljubnem prostranstvu širom po kontinentu:

je Avstralija konfiguracijsko najnižji kontinent, saj ima ena tretjina celine le 200 m nadmorske višine. Le šest odstotkov pa je višjih od 600 m, s tem da je najvišji vrh Mt. Kosciusko visok 2228 m.

bi se avstralski domorodci, če jih ne bi pred 300 leti našel bel človek, še danes preživljali s kačami, kuščarji, gomolji, lubjem in ptiči vseh vrst. Lovili pa bi jih s kamniti mi kiji, lesenimi sulicami in bumerangi.

da so Avstralsci že leto po izdelavi ameriškega bombnika, nevidnega radarskemu očesu, odkrili radar, ki ga identificira!

da samo na severnem teritoriju živi dvanajst vrst najstrupenejših kač, ji zaradi peklenske vročine napadajo le ponoči. Še nevarnejši pa so zaradi svoje majhnosti smrtonosni pajki, ki so nrazširjeni po vsej celini.

da je temperaturna razlika med poletjem in zimo na tropski severnoavstralski obali le dobro stopinjo in pol. Temperatura se giblje v vseh dvanajstih mesecih leta okrog 30 do 33 °C.

da krokodil ne sliši, ampak zazna s svojim prilagojenim telesom tresljaje. Žrtve ponavadi ne napade z divjim tekom, ampak jih po večkratnem vračanju k vodi počaka in bliskovito napade. Na žrtev plane tudi s hitrostjo do 60 km/h.

je na severnem najredkeje naseljenem delu Avstralije veliko makadamskih cest višjega razreda, ki prečkajo rečne struge brez mostov. V njih žive krokodili.

bi verjetno kapitana Cooka zadela kap, če bi po borih 200 letih, ko je pripeljal prve kaznjence v Botanični zaliv današnjega Sydneya, videl to visoko moderno mesto, ki se razprostira kar 100 km daleč.

da ima kenguru mladiča med nosečnostjo izven matrice (v vreči). Če žival zazna pomanjkanje vode (kar v avstralskih pustinja ni nobena redkost), prekine proces nosečnosti in jo nadaljuje ob ponovni obilnejši vlažnosti.

da je koala ena najčistejših živali. Oddaja sicer človeku

Ali ste že slišali, da . . .

nezaznaven vonj, ki odganja ves mrčes.

živi med avstralskimi domorodci legenda o zlati gori v Gibsonovi puščavi. Zaradi spreminjanja peščene pokrajine jo varujejo nadnaravne sile. Kljub nenehnemu obleganju vseh vrst avanturistov bo verjetno še dolgo ostala skrivnost peščenih prostranstev.

da je psevdonom za Avstralijo »down under« (spodaj pod), zaradi njene osamljenosti globoko v južnem morju pod ekvatorjem.

temperature v avstralski puščavi dosežejo tudi 57 °C.

je mestoce Coober pedy edino mesto na svetu, kjer kopljejo opale in je več kot polovica hiš pod zemljo, zaradi vročine seveda.

so 1500 km glavne ceste, ki povezuje sever z jugom, asaltirali šele pred dvema letoma!

so domorodci v Gibsonovi puščavi pri Pulikari l. 1969 prvič videli belega človeka.

je v Avstraliji preko 40 vrst papig in nešteto vrst drugih ptic. Po rušilnem ciklonu Tracy leta 1974 pa ni bilo v Darwinu v letu dni videti niti ene same ptice . . .

je v Avstraliji zaradi velikih razdalj dobro organizirana zdravstvena služba. Ni ga kraja na celini, kamor ne bi prišla pomoč z letečim zdravnikom v dveh urah. Letalo je preurejeno v letečo ambulanto z vsemi zdravstvenimi aparaturami in pripomočki.

je na avstralskem jugu hladno, na severu pa peklensko vroče. Temperature rek se dvigajo tudi krepko preko 35 °C.

je povprečna tedenska plača delavca od 400 % navzgor. Z ata denar si lahko kupi enoletno kravico. V dveh dneh pa si lahko privoščijo 150-kilskega prašička!

so v Mt. Isi, ko so kopali »sekret« za zlatokope, odkrili drugi največji dnevni kopo bakrene rude na svetu!

so prvi priseljenci prinesli s seboj 5 kuncev. Ob koncu stoletja jih je bilo že čez milijardo!

je največjo kepo zlata na svetu našel prav Slovenec v Avstraliji, bila je težka 26,5 kg.

da je dolžina avstralske obale enaka oddaljenosti tega kontinenta od Evrope. Še 3.000 km več pa sem v treh mesecih z motorjem prevozil po tem kontinentu.

Miran Juvančič

V Kresniške Poljane (št. 16) sem se iz Ljubljane preselila leta 1984. Hišica je bila last moje pokojne matere. Preselila sem se zaradi ločitve od moža alkoholika. Tu živim zdaj sama s sinom, ki še hodi v šolo.

Do tu bi življenje bilo še kolikor toliko znošno. Vendar pa ni tako. Za to so poskrbeli ljubi sorodniki in tudi en sosed. Že na dan vselitve mi je sorodnica (mamina sestra) Eržen Malči prinesla pismo zahtevo o takojšnji izselitvi iz hiše. Ta zahteva seveda ni imela nobene pravne osnove.

V tem času so mi sorodniki Erženovi (stanujoči v sosednji hiši št. 15) neprestano nagajali z drobnimi, navidez nepomembnimi lumparijami, ki pa človeku kljub vsemu lahko zelo zagrenijo življenje. Med drugim sta mi sorodnik Eržen Jože in sosed Parkelj večkrat zaprla vodo iz skupnega vodovoda, na katerega so priključene hiše št. 14, 15 in moja 16. (Na št. 14 živi družina Parkelj in na št. 15 družina ERŽEN.) Ta vodovod je skupna last vseh navedenih treh hišnih števil, izgradnjo pa je sofinancirala moja babica Petek Amalija. V prilogi vam pošiljam tudi fotokopijo dokumenta, ki dokazuje,

PISMA BRALCEV

da sem sofinancirala vzdrževanje tega vodovoda. Zato se vsekakor imam za solastnico vodovoda oz. vodnega zajetja, s čimer se gotovo strinjata tudi omenjeni sorodnik in sosed, saj v nasprotnem primeru bi denar vrnila ali v teh letih kako drugače izpodbijala solastništvo, s tem pa sta potrdila mojo solastninsko pravico.

Medsebojni odnosi so se še bolj skrhali, vendar brez moje krivde, po ponovnem zaprtju vode 20. 03. 1990. Vodo so mi vrnili šele 25. 03. 1990, ampak le za eno uro in pol (od 17.30 do 19. ure). V tem času sem se obrnila na Krajevno skupnost Jevnica in pojasnila težave, s katerimi se ubadam. Pri njih sem naletela na polno razumevanje in se z njimi dogovorila o priključitvi moje hiše na vaški vodovod.

Zaradi slabega vremena, ki traja zadnje čase, dela na izkopavanju še niso dokončana. Jaz sem pa od 7. aprila zvečer in do danes (10. 04. 1990 do 16. ure, ko to pišem), spet brez vode.

Pri vsem tem mi nihče ni povedal, zakaj je voda zaprta in tudi nič nisem slišala o kaki okvari.

Da gre za kulturno in ci-

vilizacijsko obnašanje sorodnikov in sosed, potrjuje tudi dejstvo, da sta oba na vaški vodovod že priključena. Zato ob mojih suhih pipah nedvomno brez mere uživata v svojem čudovitem zadovoljstvu.

In ko že pišem to pismo, ne morem drugače, kot da se javno začudim, kako

ob volitvah lahko pridejo med kandidate tudi ljudje, kot je Eržen Jože, ki je kar dvakratni kandidat (poglejte sezname kandidatov v 3. št. GLASILA OBČANOV). Kaj bo, ko nas bodo vodili tako čudoviti, tako prijetni, tako kulturni in civilizirani (ne)ljudje?

Pa lepo pozdravljeni in hvala za objavo v vašem časopisu.

Mili Škarja

Lovski družini Šmartno pri Litiji

Podpisani Privšek Jože ml. se opravičujem Lovski družini Šmartno pri Litiji za moj članek, objavljen v marčevski številki Občana 1990, v katerem sem izjavil, da je bil novembra 1989 ustreljen pes pasme bernardinec od člana lovske družine Šmartno pri Litiji v gozdu Prevalje, ter prosil gornji naslov, da psa odstrani (pokoplje).

Ker za takšno izjavo nimam dokazov, Lovsko družino Šmartno pri Litiji prosim, da moje opravičilo sprejme.

Litija, 10. 4. 1990

Privšek Jože ml.

Zavod za izobraževanje in kulturo Litija
Delavska univerza
objavlja za šolsko leto 1990/91

RAZPIS za vpis

I. v programe srednjega usmerjenega izobraževanja

1. strojna usmeritev

- program strojništvo, smer oblikovalec kovin, 1. letnik, SR, IV. stopnja
- program obratni strojni tehniki, I. letnik, NAD, V. stopnja (šolanje traja 2 leti)

2. promet in zveze

- program vožnja motornega vozila, smer voznik-mehanik, 1. letnik, SR, IV. stopnja
- vpišejo se lahko kandidati s končano osnovno šolo (šolanje traja 2 leti in pol) ali
- kandidati s končano šolo IV. stopnje (prekvalifikacija traja 6 mesecev)

3. poslovno-finančna in trgovinska dejavnost

- prodajalec, 1. letnik, SR, IV. stopnja
- komercialni tehnik, NAD, V. stopnja (pogoj za vpis je končana šola za prodajalce, šolanje traja 2 leti)

II. v osnovno šolo za odrasle (od 6. do 8. razreda)

III. v programe strokovnofunkcionalnega izobraževanja (tečaje):

- tečaj lahke in težke gradbene mehanizacije
- tečaj za voznike viličarja
 - tečaj tujih jezikov (nemški, angleški, italijanski)
- tečaj za skladiščnike
- začetni in nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja
- tečaj za gostinske delavce
- tečaj iz varstva pri delu
- strojepisni tečaj

Vse informacije o posameznih oblikah izobraževanja dobite na delavski univerzi, Parmova 4, tel. 881-182, vsak dan od 8. do 12. ure in od 15. do 16. ure.

ZAHVALA

Upravi Doma Tisje v Črnem Potoku, dr. Ptičarju in strežnemu osebju doma se iskreno zahvaljujem za vso skrb in pomoč, ki jo namenjate moji mami, Kseniji Pihler, z željo, da bi se med vami tako dobro počutila tudi vnaprej.

hči Viktorija Javoršek

ZAHVALA

26. marca letos sem bila zaradi pokvarjene motorja prisiljena poiskati mojstra. Marjan Lindner, ki opravlja servis motorjev in žag, mi je kljub obilici dela takoj priskočil na pomoč. Za dobro opravljeno delo in prijaznost se mu iskreno zahvaljujem.

Viktorija Javoršek

OBRTNIKI in PODJETNIKI

Potrebujete pomoč?

Nudim vam:

- VODENJE POSLOVNIH KNJIG (enostavno in dvostavno knjigovodstvo)
- OBRAČUN OSEBNIH DOHODKOV (za obrt in podjetja v zasebni lasti)
- IZDELAVO RAZNIH OSTALIH OBRAČUNOV IN STATISTIČNIH POROČIL
- VSA ADMINISTRATIVNA OPRAVILA (ponudbe, prijave, objave . . .)
- FINANČNO in KNJIGOVODSKO SVETOVANJE
- FINANČNO POSREDOVANJE

Skratka, če vam primanjkuje časa, oziroma če bi hoteli imeti več prostega časa, se vam priporočam.

MATJAŽ ERJAVEC

Vodenje poslovnih knjig, finančno svetovanje in posredovanje

Levstikova 4, Šmartno pri Litiji
Tel.: (881-486 od 6.00 do 14.00)

SERVIS

biroelektronika biromehanika

Obveščamo vas, da smo odprli nov servis pisarniških strojev.

Servisiramo:

- pisalne stroje – mehanske, električne, elektronske
- računske stroje – vse vrste namiznih strojev
- registrske blagajne – mehanske in elektronske (trgovske in gostinske).

Servis je odprt:

ponedeljek, sredo, petek: od 11. do 17. ure
torek, četrtek: od 7. do 15. ure
sobota: od 8. do 12. ure

Naslov: Zupančič Andrej, Mala Kostrevnica 14 a, Šmartno pri Litiji, tel.: (061) 882-073

SE PRIPOROČAMO!

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI

Vodovodna 3 a, 61000 Ljubljana

PRISTOPNICA

Ime in priimek:

Datum rojstva Kraj rojstva

Stalno bivališče

Občina Krajevna skupnost

Začasno bivališče

Poklic Telefon

Datum: Podpis:

Podpisano pristopnico pošljite na naslov: Šmartno, Tomazinova 1

Počutje naj bo prvo vodilo

Ljudi zanese tekmovalna mrzlica in niso vedno sposobni pametno razporejati moči. Posledice so pretiravanje in izčrpavanje.

Ne verjamem, da bi to ne imelo tudi posledic kar zadeva vsaj začasno zmanjšanje delovne zmoglosti.

VAVKEN: Živeti je smrtno nevarno. Če se s tem ne sprijaznimo, nam ne kaže drugega, kakor da ostanemo lepo v postelji. Že tako imamo v našem zdravstvu in nasploh preveč administracije. Zares ne vem, kaj bi dosegli, če bi rekreativce zasuli še z nekakimi kartoni. Pustimo ljudi, naj tečejo, kot pustimo slavčku peti svojo pesem. V redu, rekreativci naj sodelujejo z zdravnikom, v sodelovanju z javnimi občili pa ljudem dopovejmo in jim svetujemo, kako naj kar najbolj smotrno ravnajo. Povejmo jim, da ni sramotno odstopiti. Opozorjajmo jih, naj tekmujejo sami s seboj, ne z drugimi ali zaradi nekakšnih

značk in kolajn. Vzgajajmo jih, da se bodo naučili primerne hraniti, piti ...

DELO: Ali ni nevarnost zavede prav v primerjavah »bili so boljši kot olimpijci«. Saj je to poanta, ki usmerja pozornost »jeklenih« pa tudi drugih rekreativcev k zelo spornemu merjenju z vrhunskimi športniki ter hote ali ne hote postaja to tudi model za športno rekreacijo nasploh. Povrh je seveda sporna tudi vrhunskost tistih aktivnih športnikov, ki so sodelovali na triatlonu. Če jo seveda merimo s kaj več kot »domaćimi« primerjavami. Bolj pomembno od tega pa seveda je, kako pojasnjujemo smisel in pomen takih preizkušenj, četudi nihče ne oporeka tem izbrancem pravice, da si izbirajo tudi taka tekmovanja.

VAVKEN: Ko sem se po

osvoboditvi začel intenzivno ukvarjati s športom, sem se zgledoval po vzornikih, ki so me potegnili za seboj. Človek se hoče s svojimi sposobnostmi potrditi, vzorniki jih pri tem spodbujajo. Kar prav je ponuditi ljudem priložnost, da se izkažejo; dokažejo, da so boljši od tistih, ki ne prenesejo nobenega napora. Šport ima vrh tega vrste pomembnih drugih razsežnosti. Če na stadionih ni nogometnih tekem, se (tudi v Ljubljani) poveča število kriminalnih dejanj. Kadar so pri nas velika športna tekmovanja, otroci vseposod skušajo posnemati šampione. Z rekreacijo sicer ne bomo dosegali rekordov in rezultatov, ki so jih drugi dosegli pred nami, toda na raven psihofizične sposobnosti naših ljudi ima športna aktivnost od-

Dr. Evgen Vavken, kirurg-traumatolog UKC

ločilni vpliv. Zato ne vidim razlogov, da ne bi na neki način slavili tistih, ki so zmogli Vasa tek ali kaj podobnega.

Evgen Vavken

Adolf Berložnik

Zapis in razmišljanje avtorja: Ta brošura je zapis o mojih prigodah med enournim vsakodnevnim tekom. Zaradi načetega zdravja mi je moj zdravnik dr. Kolšek svetoval tek kot terapijo. Ker ga pa nisem dobro zastopil, kaj pravzaprav tek je, me je napotil k dr. med. dr. soc. Ruglju. pri Dr. Ruglju sem spoznal sodobno metodo zdravljenja bolezni odvisnosti. Kmalu sem spoznal, da je, oziroma, da so te metode edini način mojega bodočega življenja. Dne 18. januarja 1983 sem pričel z vsakodnevnim večernim tekom. Istočasno sem pričel zdravo živeti, odpovedal sem se alkoholu, nikotinu, tabletam in kavi. Začel sem torej teči za zdravje

in lažje življenje. Po enem letu in pol tekanja sem prišel na idejo, da bi zapisoval dogodivščine, ki sem jih in ki jih še doživljam med tekom. Tem dogodivščinam bom pa še dodal moja razmišljanja, izkustva in razmišljanja drugih o teku. Želim zbrati čimveč gradiva o teku in tekaški evforiji. To pisanje (brošura) naj bi obsegalo obdobje od 18. jan. 1983 do 18. jan. 1985. leta, torej 2-letno obdobje. Moj vzornik je dr. kem. Bergant, veliki sodobni slovenski tekač na dolge proge in po moje svojevrsten vizionar. Moji tekaški uspehi so skromni, ampak trajni. Pol leta sem tekel 5 km dnevno, pol leta 7 km, sedaj sem se pa ustalil pri 9 km dnevno. Tekška evforija

– občutek tekača po teku. Malo je srečnejših trenutkov, ki bi se lahko merili z občutkom, kot je ta. Mislim, da je vsakodnevni tek na dolge proge in to več let, veliko trpljenje, da pa je konec takšnega dnevnega teka velika in veličastna psihofizična sprostitiv.

Tekaška evforija (gr. dobro počutje, vedro razpoloženje, ugodje). Vsakodnevni tek do 15 km uravnava telesno težo in krepi krvni obtok. Najugodnejša temperatura za tek je 8–11 °C. Stokilometrski tek je zmogla osemletna deklica v 8 urah itd. Na tem mestu bi rad napisal, da je leta 1984 umrl JIM FIX kralj JOGGINGA. Leta 1967 je ta Amerikanec pri-

adolf berložnik

JOGGING

KATARZA

tekačeve prigode

1

šel teči, da bi ozdravel po težki prometni nesreči, pozneje je pa tek osvojil kot način nasploh za zdravljenje svojega telesa. Usoda je hotela, da je letos umrl za srčnim infarktom med tekom. Tekel je dnevno 15 km. Da se ne bi sedaj kdo ustrašil infarkta, naj navedem, da prof. Jung pravi, da pride na tri milijone pretečenih ur le en primer smrti. Tekel je tako polnih 17 let. Umrl je v 54. letu starosti. Izdal je v svetu zelo poznano knjigo THE COMPLET BOOK OF RUNNING, ki je prevedena v veliko jezikov, v slovenskega pa ne, pa čeprav je v Sloveniji čedalje več takačev in veliko zanimanje za ta način zdravljenja vseh vrst psihofizičnih težav sodobnega človeškega bistva. Rekel bom na koncu dva stavka, v katera globoko verujem: TEK PODALJŠUJE ŽIVLJENJE. NE MOREM DOVOLJ PRIPOROČATI TEKA MLADEMU ALI STAREJŠEMU, ZDRAVEMU ALI BOLNEMU.

Prigode, ki jih bom opisal, so resnične. Nič nisem dodal in nič odvezl. Gola resnica.

Zakaj tek?

Povzemam po Radio-Ljubljana, REKREACIJA zjutraj 29. 8. 1984. Tek, naravna pradavna navada, ki nas je ohranila do današnjih dni, bo zmeraj vodilna prvina gibalne

omike, način utrjevanja organizma, način podaljševanja življenjskih možnosti – ali drugače rečeno: dejavnih let. Tek je skorajda vsem dostopen, nanj se je treba privajati, že v otroštvu, saj so otroci že po naravi (kakor trdijo izvedenci) srednje progaši. Treba je pridobivati čim popolnejši način teka – tehniko, ki je podobna atletom tekačem. Tek izraža gibanje, ki je bistvo življenja, predstavlja raven gibalne omike, vitalnosti posameznikov in ljudstva. Danes skrbno ugotavljajo tekalno izurjenost, zmožnost, hitrost in vztrajnost teka starostnih skupin in v poklicih. Teku se posvečujejo milijoni, po nekaterih podatkih jih je največ v ZDA in na Japonskem, v skandinavskih deželah in drugih deželah. Tek ima vzgojno-pedagoški učinek: preteči pot pomeni mobilizirati življenje, v teku človek odkriva svoj značaj, ga krepi in uravnoveša, ko premaguje zunanje ovire in notranje težave, premišlja o sebi, okoli sebe čuti in zaznava ozračje moralnega zadovoljstva. Tek je ob gimnastici in atletiki del življenja, povečuje njegovo kakovost, v teku se uresničuje osebna in življenjska filozofija, posebno pa nauk o bistvu človeka in njegovega bivanja. Ob pravilni drži, skladnemu delovanju rok in nog (gibal) v tekočem koraku prihajajo impulzi v dele velikih možganov, ki usmerjajo misli in čustva. Pravi užitek je v prožnem koraku, v pravilnem razumnem teku, ki ne preobremeni sklepe, ne povzroča vnetja pokostnice in drugih škodljivih posledic. Tek zavira starostne procese, niža krvni pritisk, pospešuje kroženje krvi, čisti ožilje. Zaradi teh in še drugih ugodnih vplivov, se vse bolj uveljavlja zdravilni tek, tek za zdravje, ki ima točno opredeljeno vsebino in natančen obseg. Zdravilnemu teku je podoben kondicijski trening, ki se vključuje v pripravo na zahtevna tekmovalna in opravljana delovnih nalog. V svetu in tudi pri nas prirejamo številne množične teke, širi se število ljubiteljev teka, akademije medicinskih in pedagoških znanosti »univerza zdravja« vabijo ljudstvo k teku, naravni gibalni dejavnosti, ki ima pravi življenjski smisel in pomen.

I. KMETOVALEC

Moj sosed, ki je dve leti mlajši od mene, in tudi teče, da bi si ojačal zdravje (težave s srcem), je predložil da bi tisti dan tekla skupaj. Ker pa govorjenje med tekom ni primerno in je naporno, je tekel ca. 20 m pred me-

noj. Na travniku so obračali seno in eden od obračevalcev je mojega sosedu besedno napadel takole: »Hej ti, delal bi delal, ne pa da letiš«. Seveda sem to slišal in pričakoval, da bo mene še bolj »spucal«, pa ni nihče nič več rekel.

II. ZASMEHOVANJE

Prišel sem v skladiščne prostore podjetja kjer delam, pa mi pravi skladiščnik: »Ali še tečeš?« Odgovoril sem, da še. Potem pa nadaljuje: »Veš, ti bi bil dober za kurirja, ali pa za raznašalca časopisov, morda pa tudi za poštarja, pa še zaslužil bi zraven.«

III. DOBROTNIK

Neki večer je močno deževalo. S tekom sem bil nekako na polovici proge, ko pripelje znanec z avtomobilom, zmanjša brzino na hitrost mojega teka in reče: »Hudiča, saj se boš prehladil, stopi no v avto, da te odpeljem domov.« Odgovoril sem mu, da bi se prehladil ravno v avtu, ker bi v njegovem avtu miroval.

IV. DIVJAD

Zelo sem bil srečen, ko sem pred hosto zagledal dva srnina mladiča in srno, nekako 30 m od proge. Na moje veliko začudenje se divjad ni splašila in se ni umaknila v gozd, ampak so me vse tri srne prijazno gledale. Ko sem to dogodivščino omenil svojemu znancu lovcu, je ta dejal, da ni sezona lova in da divjad dobro ve, kdaj je ogrožena in kdaj ne. Ne isti dan, ampak enkrat drugič, sem videl tudi lisico, ki je prečkala mojo progo. Sprva sem mislil, da je siamska mačka. Ko je pa izravnala rep, sem videl, da je lisica ali lisjak. Zaploskal sem z rokami in ji zaklical, naj beži, ker sem se malo bal, da je stekla, in ker je tudi počasi tekla. Tudi v gozd se je umaknila zelo počasi. Potem sem doumel, da sem ji preprečil pot do Save, kjer je nameravala piti.

V. PONESREČENEC

Da se ti na enournem teku lahko marsikaj pripeti, bom dokazal s to dogodivščino. Bilo je lani jeseni, ker je bil dan že zelo kratek, sem tekel ponoči. Že od daleč sem videl luči v travi pod cesto. Pomislil sem, da kmetovalec pospravlja kakšen pridelek in nalaga na mali traktorček. Ko sem tekel mimo, je stroj brnel, videl sem samo luči, samo so se mi zdele nekako čudne. Ta travnik in sadovnjak je 1 m pod cesto. Tekel sem naprej do konca svoje proge. Na dogodek sem medtem že pozabil. Ko sem se pa vračal, sem tudi že od daleč videl isto sve-

tlobo žarometov in nato, ko sem prihajal bliže, brnenje motorja. Že sem mislil teči mimo, ko sem še enkrat pogledal v smeri žarometov in špet se mi je zdelo nekaj sumljivo. Ustavil sem se, pogledal bolj pozorno s ceste in videl, da stroj ni traktor, ampak prevrtni moped, ki je še »laufal«, in da nekaj metrov od mopea leži človek v usnjenem »bercigarju« s čelado na glavi. Takoj sem vedel, da je nesreča. Ustavil sem prvi avtomobil. Iz njega sta izstopila dva fanta ki sta, ko sem jima povedal za kaj gre, dala znak šoferju, naj ponesrečenca osvetli. Zagledali smo rumeno čelado poštarja, izpod rokava na roki mu je rahlo tekla kri. Takoj sem ustavil še en avto in prosil šoferja, naj javi postaji milice o nesreči. Fantom sem rekel, naj počakajo pri ponesrečencu in naj ga ne premikajo. Motor smo ugasnili. Poslovil sem se in ker sem bil moker, nadaljeval tek. Doma sem takoj telefoniral Milici in povedali so mi, da ga je rešilec že odpeljal v Ljubljano. Kasneje sem zvedel, da poštar ni bil iz naše občine, in da ni umrl. Ponosem sem bil sam nase, ker sem ga pravočasno odkril. Tista noč je bila že zelo hladna, in kaj lahko bi umrl, če ne zaradi poškodb, pa zaradi podhladitve.

VI. PIJANEC

Na eni od mojih tekaških prog, sem nekajkrat srečal istega človeka, ki je bil pijan. Vedno je nekaj name godel. Enkrat je pa stopil proti meni in razprostrl roke. Ko sem se ustavil, sem videl, da drži v roki cigareto. Ogovoril me je: »Ali imaš mogoče šibice?« Odgovoril sem da sem nekadilec in da ni verjetno, da bi kdaj pri tekaču dobil šibice. Odgovoril je: »Veš, jaz imam rad tekače in sploh športnike, ali poznaš Nurmija, veš slišal sem, da je tekel zadnjič v Ljubljani.« Kaj sem hotel, ali naj dopovem pijanemu človeku, da je Nurmij že pokojen.

VII. ŽALITEV

Pred hišo, ki stoji ob eni od mojih tekaških prog, je stala gospodinja s svojo hčerko. Zraven je stal tudi velik črn pes. Ko sem pritekel mimo, je pes zalajal. Ne spominjam se, če je bil pripet ali ne. Malo sem se ustrašil, še bolj sem bil pa ogorčen nad vzklikom gospodinj: »Kaj pa lajša, ta že ni za odstrel.« Možno je sigurno lovec.

VIII. PSI

Psi so poseben problem, ne samo za planince, ampak tudi za tekače. Za slednje morda še bolj, ker tek pse moti še bolj kot

ljudi. Če bi bili človekovi ljubimci v ograjah ali varno pripeti, bi bilo vse v redu. Še vedno se pa nekateri gospodarji in gospodarice ne držijo predpisov niti v mestnih niti primestnih predelih. Še slabše je pa na travnikih in makadamskih tekaških površinah ob rekah in na morju. Jaz sem doživel sicer dogodivščine brez posledic (če ne upoštevam strah), kaj lahko bi bil pa tudi obgrizen. Pozno v jeseni, pozimi in zgodaj spomladi, ko so dnevi kratki, je nujno, da tečeš tudi ponoči. Po neki gotovi dobi, se ti oči privadijo na tak nočni tek in vidiš, sicer ne tako dobro kot mačka, ampak vidiš. Kak predmet, ki prihaja v tvojo bližino, zaslučiš ali občutiš prej, preden ga vidiš. Tako sem tekel in pri hiši, kateri sem se blizal, so imeli velikega črnega psa. Ta je zmeraj lajal, kadar sem tekel mimo, pa naj je bilo to podnevi ali ponoči. Že na 30 m sem videl gmoto na cesti, nisem pa vedel, kaj je. Kmalu me je ustavil ta veliki črni pes, ki je stal odpet na sredini ceste. Ubral sem taktiko dobrikanja: »O, lepi poba, fejest poba, saj si priden.« Uspelo je, prišel je k mojim nogam in se začel z glavo in telesom drgniti ob moje noge, jaz pa sem ga božal in ogovarjal: »Kako pa je tebi ime? itd.« kot otroka, pri tem me je pa po hrbtu mrzilo. Nato sem počasi hodil 50 m, ter ko sem videl, da je mlad. Starejši pes, bi bil kljub temu, da bi bil odpet, bolj nevaren. Na eni mojih tekaških prog je tudi hiša, pri kateri ima starejša ženska psa, ki je že star. Je mešane pasme in zelo velik. Ob tej hiši sem tekel zmeraj podnevi. Kadar koli je bila gospodarica zunaj, je bil pes odpet, in zmeraj je pritekel na rob ceste in lajal namé, tako da sem tekel z veliko previdnostjo zmeraj po nasprotnem robu ceste. Lajal je tako srdito, da je z obema prednjima nogama odskakoval 20 cm visoko. Ko je pa enkrat zakoračil na sredo ceste, sem se moral ustaviti. Ženska mi je pa rekla: »Oh, saj vam ne bo nič storil.« Ko pa je naslednjič pes spet skočil na cesto v mojo neposredno bližino, je to naredil kljub temu, da sem se jaz 10 m pred hišo ustavil in šel mimo hiše peš. Enska je zakričala na psa, naj bo miren, meni pa navrgla: »Veste, pes je star in živčen, sploh mu gre pa na živce, če kdo maha z rokami.« Ker pa z rokami maha pri običajni hoji tudi pešec, ne samo tekač, sem si predstavljal, da bi v bodoče moral hoditi ali teči ob tej hiši z rokami ob telesu. Ali si predstavljate, kako bi bilo to videti.

(nadaljevanje prihodnjic)

ŠPORT IN REKREACIJA

ZDRAVO!

Mesec dni je naokrog in spet se vam oglašamo

Naj najprej povemo, da nas je izredno presenetil velik odziv mladih ljubiteljev tenisa na naše začetne tečaje. Tako smo prvi termin že za polnili, v drugem pa je še nekaj prostih mest, zato pohitite! Vse, ki ste se prijavili za prvi termin tečaja, bomo o pričetku in ostalih podrobnostih obvestili po pošti, kajti tečaj se bo začel že 16. 4. 1990, torej preden bo ta številka Glasila občana prišla v vaše domove, seveda, če nam bo vreme naklonjeno. Tečaj bo vseboval osem vaj po 2 uri ob ponedeljkih in sredah od 13.-15. ure. Cena tečaja je 300,00 din, žogice so vračunane v ceno in jih ni potrebno nositi s seboj. Po vsaki vaji so staršem, pa tudi drugim na voljo informacije. In ker ste pokazali tolikšno

veselje do tega športa, se bomo še posebej potrudili, da boste z nami preživeli prijetne in koristne ure, ob koncu vsakega tečaja pa vam bomo organizirali turnirje, na katerih boste lahko pomerili svoje moči in znanje.

Vse ostale, predvsem pa tiste, ki se odločate za nakup teniške opreme, obveščamo, da si lahko v naši brunarici pogledate nekaj prospektov HEAD teniške opreme s cenikom, ki jo lahko pri nas tudi naročite. Kmalu pripravljamo tudi javno promocijo HEAD teniške opreme, o čemer pa vas bomo še dodatno obvestili.

In čisto na koncu še vabilo. Tudi mi se bomo namreč pridružili praznovanju 1. maja in na predvečer

praznika zakurili kres ob igriščih, kjer bo poskrbljeno tudi za pijačo in dobro vzdušje. Hkrati se nam je ponudila tudi priložnost, da očistimo bregove naše reke, pa tudi druge zelenice v mestu, kajti vsa ta papirna ta nesnaga naj bi dočkal svoj konec

na našem kresu. Bolj ko bo čista Litija, večji bo naš kres. Zatorej vas vabimo, da se pridružite tej naši očiščevalni akciji, ki bo potekala 30. 4. 1990 od 10. ure dalje. Vabljeni!

Tenis park AS!

VABILO

ŠD PRESAD iz Gabrovke vabi vse ljubitelje rekreativnega teka, da se udeležijo že 12. spominskega »Teka na Petelinjek«, ki ga organizator prireja vsako leto v počastitev krajevnega praznika. Tek bo v petek, 27. aprila 1990.

Tekmovalci bodo tekli v naslednjih kategorijah:

- pionirke 1 km
- pionirji 2 km
- članice in starejše članice 6 km
- člani, starejši člani in veterani 11 km

Proga je ista kot prejšnja leta, poteka pa deloma po cesti (1,5 km), večji del pa po kolovoznih poteh. Po težavnosti sodi med lažje, saj na progi ni nobenega večjega vzpona, tako da je primerna predvsem širšemu krogu rekreativcev, seveda pa tudi vsem ostalim tekmovalcem, ki se pripravljajo za Partizanski marš.

Start teka bo za vse kategorije ob 10. uri.

Prijave sprejema organizator na samem startu teka, prijavnina znaša 20 din, za pionirje in pionirke brezplačno.

Informacije tel. (061) 871-041, tov. Medved Igor. Tek velja tudi za občinsko lovoriko »ZDRAVO«!

NOVO V LITJI TANDEM

Delovni čas:

delavnik: 9.-12. in 13.-19. ure

sobota: 8.-13. ure

KJE?

NA LJUBLJANSKI CESTI 1

KAJ?

- ŠPORTNO-TEHNIČNA TRGOVINA
- KOMISIJSKA TRGOVINA
- AUDIO-VIDEO SERVIS, VIDEOTEKA

**VEDNO IMAMO KAJ ZA VAS
PREPRIČAJTE SE!**

GLASILO OBČANOV

Ustanovitelj: Občinska konferenca SZDL Litija. Glavni urednik: Andrej Kralj. Ureja uredniški odbor: Jože Sevljak (odgovorni urednik), Mija Bernik, Dušan Gnezda, Franc Končar, Marina Krnel, Gorazd Mavretič, Slavko Rokavec, Marjan Šuštaršič, Boris Žužek, Jelka Belec (lektorič Glasila občanov). Predsednik izdajateljskega sveta: Miro Kaplja. Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Tisk: A. Jovanovič, Litija. Naslov uredništva: Litija, Parmova 9, tel. 881-102. Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo. Časopis prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno na dom.

**KOVINSKA
GALANTERIJA
Strojan Peter
Partizanska pot 10a
Litija**

Imate probleme
z visokotlačnimi,
gibljivimi,
hidravličnimi
cevmi?
Oglasite se
osebno
ali po tel. št.
881-131.

TNK TOVARNA TRANSPORTNIH NAPRAV IN KONSTRUKCIJ OOOO

razpisuje na podlagi sklepa zbora delavcev prosta dela in naloge za delavca s posebnimi pooblastili.

1. TEHNIČNI VODJA

2. RAČUNOVODJA

Kandidata morata poleg z zakonom določenih izpolnjevati še naslednje pogoje:

- K točki 1) – visoka ali višja izobrazba strojnotehnične smeri;
 - 5 oz. 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;
 - ali srednješolska izobrazba strojnotehnične smeri in 7 let delovnih izkušenj.
- K točki 2) – visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri;
 - 3 leta ustreznih delovnih izkušenj;
 - ali srednja izobrazba ekonomske smeri z 10 leti ustreznih delovnih izkušenj.

Za objavljena delovna mesta bosta kandidata sklenila delovno razmerje za dobo 4 let s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili v osmih dneh po objavi na naslov: TNK Dole, 61273 Dole pri Litiji, z oznako za razpisno komisijo.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.